

A gázfogyasztó készülékek égéstermék elvezetésével kapcsolatos szabályozások hiányosságai és ellentmondásai

**Magyar Mérnöki Kamara
Kiadványsorozata 9.**

**A gázfogyasztó készülékek
égéstermék elvezetésével kapcsolatos szabályozások
hiányosságai és ellentmondásai**

**MMK FAP azonosító:
FAP-2018/024-GOT**

Budapest, 2018. augusztus

A sorozat szerkesztője:
NAGY GYULA
a Magyar Mérnöki Kamara elnöke

Készült a Magyar Mérnöki Kamara Gáz- és Olajipari Tagozatának gondozásában, a 2018. évi Feladat Alapú Pályázatok pénzügyi keretéből.

A kiadvány a Magyar Mérnöki Kamara tulajdona. Másolása, teljes terjedelmében való közzététele csak a Kamara engedélyével lehetséges. Minden jog fenntartva.

Szerző:
Blazsovszky László

Lektorálta:
Gyárfás Attila

Kiadó:
Magyar Mérnöki Kamara
1094 Budapest, Angyal u. 1-3.
info@mmk.hu, www.mmk.hu

TARTALOMJEGYZÉK

1. Előszó.....	6
2. Gázfogyasztó készülékek égéstermék elvezetésével kapcsolatos szabályozások hiányosságai és ellentmondásai	8
2.1. A pályázat szöveggörnyezetében, az abban foglaltak értelmezéséhez az időben változó jogszabályokban használatos fogalmak.....	8
2.2. Magyarországon forgalomba hozott és forgalomba hozható gázfogyasztó készülékek főbb előírásainak időbeni alakulása	12
2.2.1. Főbb gázipari jogszabályok, szabványok követelményei, azok időbeni változásai.....	12
2.2.1.1. Az 1969. évi VII. törvény (Gt.) és a végrehajtására kiadott 1/1977. (IV. 6.) NIM rendelet (Vhr.)	12
2.2.1.2. Az MSZ 7044:1973 Égéstermék-elvezetők és tartozékaik gázfogyasztó készülékekhez szabvány.....	13
2.2.1.3. A 22/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet (továbbiakban: IKIM rendelet – hatályos 1999. 01. 01. napjától 2018. 04. 21. napjáig) egyes gázfogyasztó készülékek kialakításáról és megfelelőségének tanúsításáról.....	13
2.2.1.4. Gázfogyasztó készülékek típusai a CEN/TR 1749 szerint és az EN 1749 szabvány	14
2.3. Gázfogyasztó készülékek típusaik szerinti telepítési előírásai.....	15
2.4. Felhasználói berendezések létesítéséhez kapcsolódó kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó főbb jogszabályok, szabványok követelményei	19
2.4.1. Az égéstermék-elvezető fogalmának pontosítása.....	19
2.4.2. A 21/2016. (VI. 9.) BM rendelet a kéményseprő-ipari tevékenység ellátásának szakmai szabályairól.....	20
2.4.2.1. Tervköteles létesítés.....	21
2.4.2.2. Nem tervköteles telepítés - meglévő gázfogyasztó készülék cseréje egyszerűsített eljárással.....	30
2.5. A gázfogyasztó készülékek üzemben tartása.....	31
2.5.1. 2008. évi XL. törvény (GET) a gázellátásról	33
2.5.2. Az égéstermék-vezető és ellenőrzése	34
2.5.3. Az égéstermék-vezetők speciális esetei	36
2.5.4. C ₆ típusú gázfogyasztó készülékek égéstermék elvezetése.....	39
2.5.5. A levegő-vezetőkről és az égéstermék-vezetőkről.....	41

2.6.	Felhasználói berendezés hatósági felügyelete	43
2.7.	A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény és a gázipari szabályozások összhangjának hiánya a rendszerszemlélet tükrében	44
3.	Javaslatok, összefoglalás.....	46
3.1.	Javaslatok.....	46
3.2.	Összefoglalás.....	50
4.	Hivatkozott jogszabályok, mellékletek.....	51
4.1.	Hivatkozott jogszabályok.....	51
4.1.1.	Európai parlamenti és tanácsi rendeletek.....	51
4.1.2.	Törvények (évszám szerinti sorrendben)	51
4.1.3.	Korm. rendeletek (évszám szerinti sorrendben)	51
4.1.4.	Miniszteri rendeletek (évszám szerinti sorrendben)	52
4.2.	Melléklet.....	52

1. Előszó

Az egyes szakterületek jogszabályi változásai oly mértékben és gyakran változnak, hogy azok napra kész követése a jogalkalmazóktól kiemelt odafigyelést igényel. A gázipar vonatkozásában hatályos, a földgázellátásról szóló 2008. évi XL törvény a hatályba lépés napjától 2018. augusztus 1. napjáig 1046 helyen, míg a végrehajtására kiadott 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet 660 helyen változott.

A jogalkalmazók számára további odafigyelést igényel, hogy az egyes jogszabályokban definiált fogalmak a jogszabályok módosulásai során, illetve az egyes európai jogszabályokban használatos fogalmaknak a hazai jogrendbe történő átültetésekor új értelmet, nem ritkán a nem szabatos fordítás következményeként új értelmezést kapnak. (Pl. *chimney* → *kémény* → *égéstermék-elvezető*. – Megjegyzés: egyetlen angol-magyar szótár fordításában sem *égéstermék-elvezető* a *kémény*.)

Jogalkalmazás szempontjából kritikus minden olyan szabályozás, amely határterületeket érintő szabályozások alkalmával nem adaptálja a határterülettel érintett szakterület fogalmait, vagy – egyeztetés, kapcsolódó jogszabályi ismeretek hiányában – természetesnek, elfogadhatónak véli a határterülettel kapcsolatos fogalmak sajátos értelmezését.

A tagállamok kötelessége az európai szakmai nyelvben használatos fogalmakat szakmailag azonos tartalommal, a tagállami szaknyelvbe bevezetni, és az európai szakmai nyelvvel azonosan alkalmazni, így elkerülve azok nemkívánatos következményeit. Egy jogszabállyal kapcsolatos szakmai véleményt – bárki is adja azt – az Alkotmánybíróság gyakorlatában a bíróságok és a hatóságok előtti eljárásban nem ismerik el bizonyítékként.

A szakmai anyag célja

Olyan, kifejezetten szakmai anyag bemutatása, amely alkalmas lehet arra, hogy a Magyar Mérnöki Kamara

- rendelkezzen a témával érintett jogszabályok módosításának kezdeményezéséhez, azok összhangjának megteremtéséhez szükséges szakmai érvrendszerrel,
- érje el, hogy a gáztörvény hatálya alá tartozó *felhasználói berendezésekkel* (mint rendszerrel) érintett kéményseprő-ipari szakmai szabályozásokban jelenjen meg a rendszerszemlélet,
- a gázipar és a kéményseprő-ipar határterületeit érintő mérnöki és kéményseprő-ipari tevékenységek feladat, hatáskör és jogosultság

szempontjából a gáztörvény hatálya alá tartozó *gázfogyasztó készülékek* égéstermékének elvezetését érintő kéményseprő-ipari rész szakterület jogi- és műszaki-biztonságot érintő szabályozásai a fordításokból is adódó téves fogalomhasználatok miatt az általános megfogalmazások helyett egyértelműek legyenek.

2. Gázfogyasztó készülékek égéstermék elvezetésével kapcsolatos szabályozások hiányosságai és ellentmondásai

2.1. A pályázat szövegkörnyezetében, az abban foglaltak értelmezéséhez az időben változó jogszabályokban használatos fogalmak

A szakmai anyagban alkalmazott fogalmak azért szerepelnek dőlt betűvel, hogy a szabályozások alkalmazása során fennálló vélt vagy valós problémák lényege egyértelműen megismerhető legyen. Ennek érdekében elkerülhetetlen a fogalmak mindenkor hatályos jogszabályi definícióinak ismerete.

Különösen probléma ez a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók érintettsége esetén – amely kérdés önmagában vitatott – a napi gyakorlatban, kiemelten a *felhasználói berendezések* tervezésétől az azok felhagyásával bezárólag érintett valamennyi folyamatban.

Tisztázni szükséges, hogy mit kell érteni *fogyasztói berendezés* és a *felhasználói berendezés* fogalmak alatt, illetve azok jelentése a gáztörvények időbeni változásai miatt a téma szempontjából érdemben módosultak-e.

A *fogyasztói berendezés* és a *felhasználói berendezés* rokon értelmű szavak (*a továbbiakban: felhasználói berendezés*), azonos dolgot jelentenek, és az 1969. évi VII. törvény hatályba lépése óta – mintegy fél évszázada – a gáztörvények hatálya alá tartoztak és tartoznak jelenleg is.

A *felhasználói berendezés* fogalmaik szerinti felépítését az alábbi érintett jogszabályokhoz rendelten az 1. sz. táblázat tartalmazza:

- 1/1977. (IV. 6) NIM rendelet a gázenergiáról szóló 1969. évi VII. törvény végrehajtásáról,
- 1994. évi XLI. törvény a gázszolgáltatásról,
- 2003. évi XLII. törvény a földgázellátásról,
- 2008. évi XL. törvény a földgázellátásról.

	Fogyasztói berendezés			Felhasználói berendezés
	A	B	C	D
1.	1/1977. (IV. 6) NIM rendelet 1. § j)	1994. évi XLI. törvény 3. § l)	2003. évi XLII. törvény 3. § 10.	2008. évi XL. törvény 3. § 18.
2.	1977. 07. 01 – 2004. 01. 01.	1994. 03. 29 – 2004. 01. 01.	2004. 01. 01 – 2009. 07. 01.	2009. 07. 01 –
3.	fogyasztói vezeték*			
4.	fogyasztói berendezés (készülék)	gázfogyasztó készülék		
5.	-	-	gázfelhasználó technológiák*	
6.	azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozékok összessége			
7.	-	beleértve az égéstermék elvezető rendszert is	-	

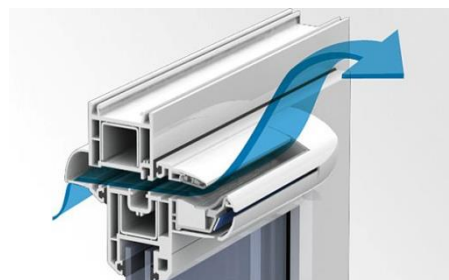
*A téma szempontjából nem releváns.

Az 1. sz. táblázatból látható, hogy a *felhasználói berendezés* fogalma függetlenül a gáztörvények változásaitól, az idők múlásával érdemben nem változott. Az 1994. évi XLI. törvény hatálya alatti fogalom meghatározásában ott, és csakis ott szerepel a „beleértve az égéstermék elvezető rendszert is” kiegészítés. Ennek elhagyása nem jelenti azt, hogy bizonyos esetekben ne lenne szükség – többek között – *égéstermék elvezető rendszerre*, mint egy *felhasználói berendezés rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozékokra*.

Többek között azért, mert a fogalom használatában az „*is*” azt jelenti, hogy az *égéstermék elvezető rendszer* mellett számos más, a *felhasználói berendezés rendeltetésszerű és biztonságos használatához* is szükséges tartozék lehet.

Nem fokozott légzárású nyílászáró

Levegő-vezető

Hőre záró elem

Szabadba kifúvó gépi elszívó berendezés
(konyhai szagelszívó)

Az *égéstermék elvezető rendszert*, mint fogalmat egyetlen jogszabályban sem határozták meg ilyen alakban, de logikus és belátható, hogy bizonyos *felhasználói berendezések* esetében az azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozék lehet.

Ezen szakmai anyag írásának időpontjában hatályos 2008. évi XL. törvény 3. § 18. fogalom meghatározás szerint a *felhasználói berendezés: a fogyasztói vezeték, a gázfogyasztó készülék és a gázfelhasználó technológiák, valamint az azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozékok összessége.*

Ilyen, a *felhasználói berendezés* – ezen belül a *gázfogyasztó készülék* és a *gázfelhasználó technológia* – rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozék lehet – de nem minden esetben szükséges tartozék – az *égéstermék-elvezető*, melynek a kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény 1. § 3. szerinti definícióját a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 1. § 2. pontja tovább pontosította a 2. sz. táblázat és az alatta lévő fotók tanúsága szerint:

2. sz. táblázat

Égéstermék-elvezető	
A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény	A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény
1. § 3. égéstermék-elvezető: az épített kémény, az épített vagy szerelt, héjból vagy héjakkból álló szerkezet, amely egy vagy több járatot képez, és a tüzelőberendezés tűzterében keletkezett égéstermék a szabadba vezeti.	1. § 2. égéstermék-elvezető: az épített kémény, az épített vagy szerelt, héjból vagy héjakkból álló szerkezet, amely egy vagy több járatot képez, és a tüzelőberendezésben keletkezett égéstermék a tüzelőberendezés égéstermék kiléptetésre szolgáló kivezetésétől a szabadba vezetheti.
2016. VI. 30-ig	2016. VII. 01-től

a) Épített kémény (CPR*)

b) az épített vagy szerelt, héjból vagy
héjakból álló szerkezet
(CPR*,GAD/GAR**.)

***CPR:**

Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

GAD – Gas Appliances Directive: AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/142/EK IRÁNYELVE (2009. november 30.) a gázüzemű berendezésekről.

GAR – Gas Appliances Regulation: 2016/426 európai parlamenti és tanácsi rendelet a gáz halmazállapotú tüzelőanyag égetésével üzemelő berendezésekről és a 2009/142/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (2016. március 9.).

A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 5. § (1) a) pontja, mely szerint:

„Az ingatlan használója köteles a kéményseprő-ipari szerv vagy kéményseprő-ipari szolgáltató e törvényben meghatározott ellenőrzését, vizsgálatát lehetővé tenni, ha

a) olyan tüzelőberendezést üzemeltet, amely égéstermék-elvezetővel van felszerelve, vagy ahhoz csatlakozik;”

ellentmond a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 1. § 2. pontjában adott fogalom meghatározásnak. Ezt az alábbi példával lehet szemléletesen igazolni:

Példa:

A ló kantárral van felszerelve. Ez nem jelenti azt, hogy a kantár a ló része!

Fentiekből következik, hogy a jogalkalmazónak tudnia kell, hogy mit kell érteni *gázfogyasztó készülék*, mint *tüzelőberendezés* alatt, és hol van annak, mint tüzelőberendezésnek (a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 1. § 2.) az égéstermék kiléptetésre szolgáló kivezetése.

2.2. Magyarországon forgalomba hozott és forgalomba hozható gázfogyasztó készülékek főbb előírásainak időbeni alakulása

2.2.1. Főbb gázipari jogszabályok, szabványok követelményei, azok időbeni változásai

2.2.1.1. Az 1969. évi VII. törvény (Gt.) és a végrehajtására kiadott 1/1977. (IV. 6.) NIM rendelet (Vhr.)

A Gt. és a Vhr. hatálya alatt (1977. 07. 01 – 2004. 01. 01.) forgalomba hozott gázfogyasztó készülékekre az alábbi főbb jogszabályi előírások vonatkoztak/vonatkoznak:

- a) **Gt. 26. §** (1) A háztartási és a kommunális fogyasztó csak a szabványnak megfelelő, vagy a típusvizsgálaton alkalmasnak talált, illetve forgalomba hozatali engedéllyel ellátott gázfogyasztó készüléket tarthat üzemben.
- b) **Gt. 26. §** (2) A gázfogyasztó berendezés (készülék) előállításához és forgalomba hozatalához az ágazati miniszter által meghatározott hatósági engedély és minősítés szükséges.
- c) **Vhr. 35. §** (1) A Gt. hatálya alá tartozó gáz- és olajfogyasztó berendezések (hőtermelő és hőelvonó berendezések), a gáz- és olajtüzelő berendezések és tüzelőberendezésekbe beépíthető égők, továbbá önállóan forgalomba hozható részegységek, automatikaelemek és biztonsági szerelvények gyártásához az Energiafelügyelet engedélye szükséges (gyártási engedély),
- d) **Vhr. 37. §** (1) Az energiafelügyelet az engedélyezés során azt vizsgálja, hogy a berendezés a kötelező szabványok előírásainak, a biztonságtechnikai előírásoknak, valamint a környezetvédelmi követelményeknek megfelel-e és biztonságos, illetve zavartalan üzemeltetése, (karbantartása stb.) biztosítva van-e. A hatóság az engedélyben feltételeket is megállapíthat.
- e) **Vhr. 38. §** (1) A berendezést a gyártási engedély megadása előtt a vizsgálati jelentés elkészítése céljából típusvizsgálat alá kell vonni. Típusvizsgálatot az Energiafelügyelet, vagy az adott berendezés vizsgálatára az általa felkért szerv végezhet, külön térítés ellenében.
- f) **Vhr. 38. §** (2) A vizsgálatot végző szerv a vizsgálati jelentésben rögzíti a típusvizsgálat eredményét és arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a berendezés a biztonságtechnikai követelményeknek megfelel.
- g) **Vhr. 40. §** (1) Kereskedelmi forgalomban csak olyan berendezést szabad értékesíteni, amelynek gyártási engedélye van: erről a forgalmazó szerv meggyőződni köteles.

- h) **Vhr. Függelék** „Az 1/1977. (IV. 6.) NIM rendelethez kapcsolódó legfontosabb magyar szabványok jegyzéke”. A Vhr. 67. § (4) bekezdése kimondta: „Ha e rendelet hatályba lépését követően hatályba lépő állami szabvány a Gáz- és Olajipari Műszaki Biztonsági Szabályzatban (GOMBSZ-ban) foglalt előírástól eltérő előírást tartalmaz, az állami szabványban foglalt előírást kell alkalmazni.”

Ez azt jelenti, hogy a kötelezendően alkalmazandó szabványok előírásainak változásai felülírhatták a GOMBSZ előírásait.

2.2.1.2. **Az MSZ 7044:1973 Égéstermék-elvezetők és tartozékaik gázfogyasztó készülékekhez szabvány**

A Gt. 26. § (1) bekezdése értelmében háztartási és a kommunális fogyasztó csak a szabványnak megfelelő, vagy a típusvizsgálaton alkalmasnak talált, illetve forgalomba hozatali engedéllyel ellátott gázfogyasztó készüléket tarthat(ott) üzemben.

Az MSZ 7044:1983 (Égéstermék-elvezetők és tartozékaik gázfogyasztó készülékekhez. – az MSZ 7044:1973 helyett) mint kötelező szabvány tárgya a gázenergiáról szóló 1969. évi VII. törvény hatálya alá tartozó közszolgáltatású gázt *(városi- föld- vagy pébégázt)* hasznosító, *legfeljebb 50 kW névleges hő-teljesítményű* készülék *250 °C -nál nem nagyobb hőmérsékletű* égéstermékét elvezető csövek, idomok, *(a továbbiakban: égéstermék-elvezetők)*, valamint tartozékaik műszaki követelményeit és vizsgálata elvárásait tartalmazta.

Ezek az *égéstermék-elvezetők és tartozékaik* egyáltalán nem felelnek meg az *égéstermék-elvezető* mai fogalmának (Kstv. 1. § 2.), sőt az akkori gázipari és a kéményseprő-ipari gyakorlat szerint is a Gt. hatálya alá tartozóan a gázfogyasztó készülékek részeként kezelték. A szabvány visszavonás napja: 2012. 01.15.

Téves a fentiek kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók általi olyan értelmezése, mely szerint a szabvány visszavonásával azt „hatályon kívül helyezik”. A szabványt visszavonják, ami nem jelenti azt, hogy amennyiben műszaki tartalmú jogszabály adott témakörben nem hivatkozik nemzeti szabványra, hivatkozás hiányában a visszavont szabvány előírásait a tervező önként nem használhatja *[A nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény 6. § (1) és (2)].*

2.2.1.3. **A 22/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet (továbbiakban: IKIM rendelet – hatályos 1999. 01. 01. napjától 2018. 04. 21. napjáig) egyes gázfogyasztó készülékek kialakításáról és megfelelőségének tanúsításáról**

A rendelet kiadására a gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben kapott felhatalmazás alapján

került sor. Alkalmazási köre a *gázfogyasztó készülékekre [IKIM rendelet 2. § a)] és részegységeikre [IKIM rendelet 2. § b)]* terjed ki. Az első olyan jogszabály, amely korát megelőzve, már az Európai Unióhoz történő csatlakozás előtt, és

- a) a gáztörvény hatály alatt 2018. IV. 21. napjáig teljes körűen szabályozta, hogy mit kell érteni *gázfogyasztó készülék* és annak *részegysége* alatt:
- *gázfogyasztó készülék* (a továbbiakban: készülék): a gáz halmazállapotú tüzelőanyaggal működő minden olyan termék, mely főzésre, sütésre, fűtésre, melegvíz-előállításra, hűtésre, világításra, mosási célokra szolgál, és amennyiben a hőcsere víz közvetítő közeggel történik, legfeljebb 105 °C vízhőmérsékleten üzemel, valamint az ezen feltételeknek megfelelő légbefúvásos égővel összeépített hőcserélő, az ipari hőtechnikai eljárások berendezéseinek kivételével *[IKIM rendelet 2. § a)]*;
 - *részegység*: a biztonsági, ellenőrző és szabályozó berendezés, valamint építőegységei – a légbefúvásos gázégő és a hozzátartozó hőcserélő kivételével –, amelyet önállóan hoznak forgalomba és gázfogyasztó berendezésbe építenek be, vagy ilyenné kell összeszerelni azokat *[IKIM rendelet 2. § b)]*.
- b) a gázüzemű berendezésekről szóló 2009. november 30-i 2009/142/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek *(továbbiakban: GAD)* való megfelelést szolgálta 2018. április 21. napjáig.

Az IKIM rendeletet a 6/2017. (V. 5.) NGM rendelet 13. § *e)* pontja hatályon kívül helyezte 2018. április 21. napjával.

A gáz halmazállapotú tüzelőanyag égetésével üzemelő berendezésekről és a GAD hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. március 9-i 2016/426 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet *(továbbiakban: GAR)*, amely a *gázfogyasztó készülékek* forgalomba hozatalát szabályozza az EU területén, és előírásai 2018. április 21-től közvetlenül és kötelezően alkalmazandók valamennyi tagállamban.

2.2.1.4. Gázfogyasztó készülékek típusai a CEN/TR 1749 szerint és az EN 1749 szabvány

- a) A CEN/TR 1749 nem szabvány, hanem egy olyan európai harmonizációs dokumentum, műszaki jelentés, amely minden európai készülékszabványosító műszaki bizottságra nézve kötelező rendező elv. A CEN/TR 1749 a *gázfogyasztó készülékek* típusának megadásával meghatározza, hogy milyen típusú *gázfogyasztó készülék* milyen *részegységekből* álljon. Ezek a *részegységek* a *gázfogyasztó készülék* típusának megfelelően, mint azok *részei* a GAD, 2018. április 21. után a GAR hatálya alá tartoznak.
- b) Az EN 1749 szabványt a CEN/TC 238 WG3 munkacsoportja készítette Milánóban, mely munkacsoportban Magyarországot az MSZT/MCS 309

Gázkészülékek szabványosító Műszaki Bizottsága képviseli. *[A bizottság tevékenységi területe: Háztartási és nem háztartási gáztüzelésű berendezések és részegységeik (röviden gázkészülékek) tervezéséhez, gyártásához, tanúsításához, forgalomba hozatalához, fel-, be-, ill. leszereléséhez, javításához, átállításához szükséges előírások.]*

A CEN/TC 238 WG3 munkacsoportban, többségben vannak a különböző európai kéményseprő szervezetek által delegált képviselők, és köztük van a CEN/TC 166 Kémények Szabványosító Európai Műszaki Bizottság képviselője is, mint a gázkészülékes szervezetek delegáltja. Fél éve bocsátották szavazásra az EN 1749 szabványt, amely a CEN/TR 1749 előírásait előzményként, maradéktalanul átvette.

A *gázfogyasztó készülékek* európai osztályba sorolási rendjével kapcsolatos kérdések nem a tagállamokban döltek és dőlnek el.

2.3. Gázfogyasztó készülékek típusaik szerinti telepítési előírásai

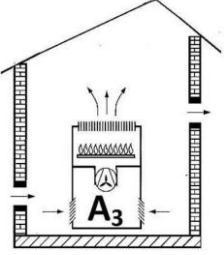
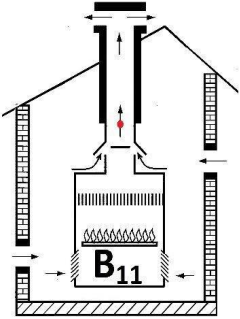
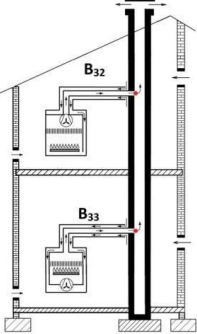
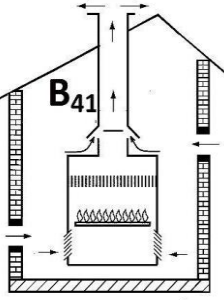
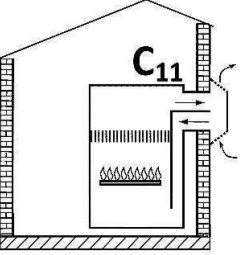
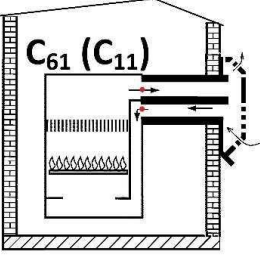
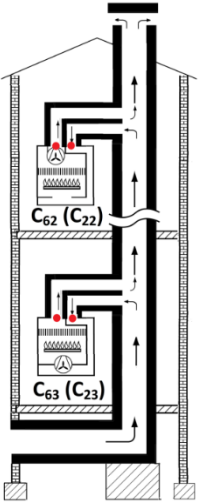
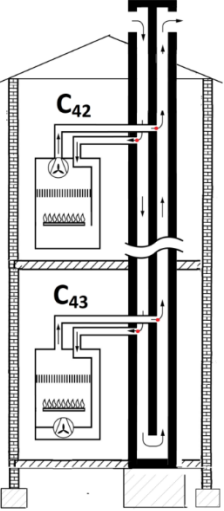
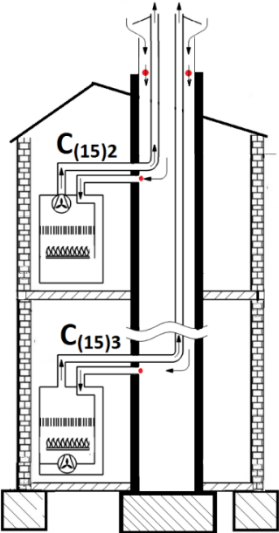
A CEN/TR 1749 nem azzal a céllal készült, hogy bemutassa a *felhasználói berendezést*, illetve a *gázfogyasztó készüléket* kiszolgáló tartozékait és egyéb részeit [Pl.: Nem mutatja be a „B” típusú gázfogyasztó készülékek felállítási helyiségének levegőellátását, vagy a gázfogyasztó készüléktől függetlenül forgalomba hozott *égéstermék-elvezetőket* – 2015. évi CCXI. törvény 1. § 2.], hanem kifejezetten a *gázfogyasztó készülékek* típus megfelelőség tanúsítását célzó eljárásokhoz készült.

A *gázfogyasztó készülékek* típusok szerinti telepítési előírásait a 11/2013. (III. 21.) NGM rendelet (továbbiakban: Rendelet) 2. melléklete (Műszaki Biztonsági Szabályzat, továbbiakban: MBSZ) szabályozza a CEN/TR 1749 szerint azonosított *gázfogyasztó készülék* típusától függően. Az MBSZ eddig is tartalmazta, és a 2018. évi revíziója aktualizálva fogja tartalmazni, kiemelt figyelemmel a légellátás biztosítására és az égéstermék elvezetésére,

- a tervezők [266/2012. (VII. 1.) Korm. rendelet],
- a tervfelülvizsgálók [19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet 1. melléklet 5.2.],
- a készülékcsere [GET 89. §] végző gázszerelők [42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet],
- a meglévő gázfogyasztó készülék cseréjét egyszerűsített eljárással végző feljogosított gázszerelők [Rendelet 6. §],
- a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók [21/2016. (VI. 9.) BM rendelet], és
- az érintett hatóságok számára.

Az egyes ábrákon alkalmazott jelölések lehetővé teszik az alábbiak megkülönböztetését (3. sz. táblázat - a teljesség igénye nélkül):

- a *gázfogyasztó készüléknek* a GAD/GAR hatálya alatt forgalomba hozott részeit vékony fekete vonal jelzi;
- a *gázfogyasztó készülék rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges*, a CPR hatálya alatt forgalomba hozott *tartozékait* - amelyek nem a *gázfogyasztó készülék* részei, de közvetlenül részt vesznek az égési levegőellátásban, vagy az égéstermék elvezetésében - vastag fekete vonallal jelzi;
- ha a *felhasználói berendezés* GAD/GAR és a CPR hatálya alatt forgalomba hozott *tartozékai* közvetlenül kapcsolódnak egymáshoz az égési levegő, vagy az égéstermék áramlási útvonalán, akkor a GAD/GAR és a CPR hatálya alatt forgalomba hozott részeket elválasztó határt egy piros pont is jelzi;
- az égési levegő és az égéstermék áramlási irányát fekete nyíl jelzi.

Gázfogyasztó készülékek telepítési változatai a teljesség igénye nélkül			
	A	B	C
1.			
2.			
3.			

Fentiekből következik, hogy *gázfogyasztó készülék* alatt – annak tanúsított típusától függően – a CEN/TR 1749 szerint a GAD/GAR hatálya tanúsított *gázfogyasztó készüléket* kell érteni, azok *részegységeivel* együtt, vagyis a vékony vonallal határolt *részegységek* összességét.

Tény, hogy az *égéstermék-vezető* is (hasonlóan az *égéstermék-elvezető*höz) égéstermékot vezet, de tekintettel arra, hogy amennyiben azt a GAD/GAR hatálya alá tartozóan a *gázfogyasztó készülék részeként* tanúsították, akkor nem tartozhat a CPR rendelet hatálya alá, mint ahogy az fordított esetben is igaz. Ezt igazolja a GAR III. MELLÉKLET A BERENDEZÉSEKRE (*gázfogyasztó készülékekre*) ÉS A RÉSZEGYSÉGEKRE VONATKOZÓ MEGFELELŐSÉGÉRTÉKELÉSI ELJÁRÁSOK 1. B. MODUL: EU-TÍPUSVIZSGÁLAT – GYÁRTÁSI TÍPUS 1.7. pontja, mely szerint:

„1.7. A bejelentett szervezetnek a tudomány általánosan elismert jelenlegi állásának valamennyi olyan változásáról tájékozódnia kell, amely azt jelzi, hogy a jóváhagyott típus a továbbiakban nem felelhet meg e rendelet alkalmazandó követelményeinek, és meg kell állapítania, hogy ezek a változások igényelnek-e további vizsgálatot. Amennyiben igen, a bejelentett szervezet tájékoztatja erről a gyártót.

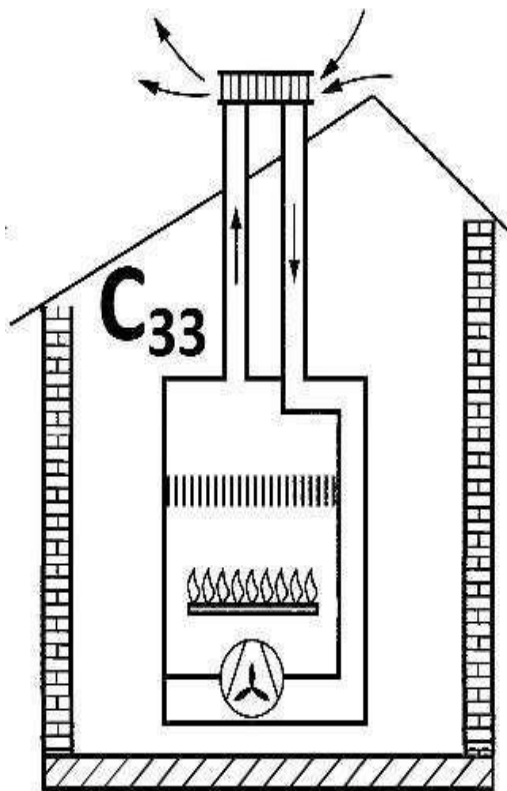
A gyártónak értesítenie kell az EU-típusvizsgálati tanúsítvánnyal kapcsolatos műszaki dokumentációt őrző bejelentett szervezetet a jóváhagyott típus minden olyan módosításáról, amely befolyásolhatja a berendezés vagy a részegység e rendelet alapvető követelményeinek való megfelelését vagy a tanúsítvány érvényességének feltételeit. Az ilyen módosítások az eredeti EU-típusvizsgálati tanúsítvány kiegészítésének formájában további jóváhagyást igényelnek.”

Példa

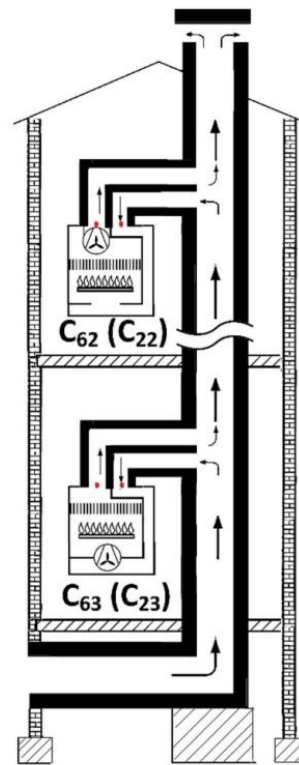
C₃₃ típusú *gázfogyasztó készülék* (1. ábra) részeként tanúsított, a készülék égéstermékét elvezető *égéstermék-vezető* az EK Típusvizsgálati tanúsítvány dokumentált részét képezi, melyhez nem csatlakozik *égéstermék-elvezető*, mert a C₃₃ típusú *gázfogyasztó készülék* az annak részeként tanúsított *égéstermék-vezető*vel együtt képezi a *gázfogyasztó készüléket*.

A példából egyértelmű, hogy az *égéstermék-vezető* fogalom bevezetése megerősíti, még inkább egyértelművé teszi a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvényben definiált *égéstermék-elvezető* fogalmát.

A C₆₂, illetve a C₆₃ típusú *gázfogyasztó készülékek* (2. ábra) tanúsítása égéstermék elvezetését végző *égéstermék-vezető* nélkül történt, minden ilyen esetben a *gázfogyasztó készülék* csatlakozik az égéstermék-elvezetőhöz.

1. ábra

2. ábra

2.4. Felhasználói berendezések létesítéséhez kapcsolódó kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó főbb jogszabályok, szabványok követelményei

2.4.1. Az égéstermék-elvezető fogalmának pontosítása

A 2012. évi XC. törvényt 2016. VII. 1. napjával felváltotta a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény, amely újrafogalmazta az égéstermék-elvezető fogalmát, egy mondatrészszel kiegészítve (2. sz. táblázat). Ezzel egyértelműen pontosította és megkülönböztette a GET hatálya alá tartozó, a GAD/GAR hatálya alatt tanúsított gázfogyasztó készülék részét képező égéstermék-elvezető részegységét a CPR hatálya alá tartozó égéstermék-elvezetőtől:

„ ... a tüzelőberendezés égéstermék kiléptetésre szolgáló kivezetésétől ...”

Fentiekből egyértelműen következik, hogy az égéstermék-elvezető ott kezdődik, ahol a GAD/GAR hatálya alatt tanúsított gázfogyasztó készülék (tüzelőberendezés - Kstv. 1. § 15.) égéstermék kiléptetésére szolgáló kivezetéséhez csatlakozik (2. ábrán piros pont és vastag fekete vonal).

2.4.2. A 21/2016. (VI. 9.) BM rendelet a kéményseprő-ipari tevékenység ellátásának szakmai szabályairól

A BM rendelet 4. Az *égéstermék-elvezetővel* kapcsolatos műszaki, szakmai követelmények c. fejezete címével ellentétben *nem a műszaki szakmai követelményeket tartalmazza*, hanem az azoknak való megfelelést írja elő.

A BM rendelet 6. § (5) bekezdésének azon követelménye, mely szerint

„Az égéstermék-elvezető ellenőrzését, műszaki felülvizsgálatát és helyszíni műszaki vizsgálatát a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátónak az ellenőrzés, vizsgálat időpontjában hatályos, e rendeletben meghatározott szakmai követelmények és módszerek szerint kell elvégeznie.”, irreális rendelkezés.

Az *égéstermék-elvezetőre* előírt feltételek visszamenőleges hatállyal történő megfeleltetése elfogadhatatlan, mert az ingatlan tulajdonosa nem kötelezhető az *égéstermék-elvezető* használatba vételét (*eredeti állapotát*) követően az időközben bekövetkezett, majd az ellenőrzést követően bekövetkező jogszabályi változásoknak való folyamatos megfeleltetésére.

Az ellenőrzés időpontjában a BM rendelet alapján megállapított, a létesítéskor hatályos követelményeknek történő feltételek nem teljesülése esetén a szabályozás figyelmen kívül hagyja az ingatlan tulajdonosának a BM rendelet 1. § alatt – de ott is, mint csak fogalom meghatározás – nevesített azon lehetőségeit, melyek szerint az *égéstermék-elvezető* eredeti állapotában a használat során bekövetkezett nem megfelelés mértékétől függően, az alábbi lehetőségek között van lehetősége választani az eredeti állapot visszaállítására:

- az *égéstermék-elvezető* javítása [BM rendelet 1. § ad) olyan kismértékű, legfeljebb az *égéstermék-elvezető* egyméteres szakaszát érintő műszaki-technológiai – kivéve az *égéstermék-elvezető* tömörségét érintő – beavatkozás, amely az eredeti állapot visszaállítását eredményezi, és amelynek következtében az *égéstermék-elvezető* műszaki előírásoknak megfelelő működésére vonatkozó biztonsági jellemzők az eredeti állapothoz képest nem változnak], vagy
- *felújítása* [BM rendelet 1. § ac) olyan műszaki-technológiai beavatkozás, amely az eredeti állapot visszaállítását eredményezi, és amelynek következtében az *égéstermék-elvezető* műszaki előírásoknak megfelelő működésére vonatkozó biztonsági jellemzők az eredeti állapothoz képest nem változnak], vagy
- indokolatlan költségráfordítás helyett maga dönthessen az *égéstermék-elvezető átalakítása* mellett [BM rendelet 1. § aa) olyan műszaki, építészeti

beavatkozás, amely az *égéstermék-elvezető* eredeti állapotát megváltoztatja] annak összes következményeivel együtt.

A BM rendelet *műszaki követelmény [1. § c)]* fogalom alatt az *égéstermék-elvezető* tervezésére és kivitelezésére vonatkozó műszaki tartalmú közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktust, jogszabályt, és

- a) harmonizált európai vagy nemzeti szabványt vagy azzal egyenértékű más műszaki megoldást ért,
- b) de a BM rendelet 4. *Az égéstermék-elvezetővel kapcsolatos műszaki, szakmai követelmények* c. fejezete konkrétumokat nem tartalmaz, egyetlen közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktust, jogszabályt, harmonizált európai vagy nemzeti szabványt nem nevesít.
- c) A *gázfogyasztó készülékek* telepítési folyamatában minden olyan esetben, amikor a *gázfogyasztó készülék* üzeméhez, *annak rendeltetésszerű és biztonságos használatához* igénybe kell venni a CPR hatálya alá tartozó *égéstermék-elvezetőt*, a létesítés folyamatába be kell vonni a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátót. Erre az MBSZ felhívja a figyelmet, de a BM rendelet nem teszi azt kötelezővé, csak „megrendelés” esetén írja elő a szakmai nyilatkozat kiadását.

2.4.2.1. Tervköteles létesítés

- a) Tervköteles létesítés esetén csak megrendelésre ad ki *szakmai nyilatkozatot* a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó

A „Kstv. 8. § (3) A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó a tervezett vagy a tervezéssel érintett égéstermék-elvezető műszaki megoldásának megfelelőségével összefüggő, megrendelés alapján végzett tervfelülvizsgálatról a megrendelést követő öt munkanapon belül a megrendelőnek szakmai nyilatkozatot ad ki.”

„Kstv. VIII. A tervezett vagy a tervezéssel érintett égéstermék-elvezető műszaki megoldásának megfelelőségével összefüggő, megrendelt tervfelülvizsgálatot kéményseprőmester végzi.”

Az előírás ellentétes a földgázellátásban műszaki biztonsági szempontból jelentős munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai képesítésről és gyakorlatról szóló 12/2004. (II. 13.) GKM rendelet *[Felváltja az NGM/6557-3/2017. salátarendelet 1. melléklet az NGM/6557-3/2017. számú tervezethez: .../2017. (...)]* NGM rendelet a *műszaki-biztonsági szempontból jelentős munkakörök betöltéséhez szükséges szakmai képesítésről és gyakorlatról, valamint az ilyen munkakörben foglalkoztatottak időszakos továbbképzésével kapcsolatos szabályokról. Javasolt a 2.*

melléklet kiegészítése az „építészeti-műszaki tervező” és a „tervfelülvizsgáló” munkakörökkel, hasonlóan az 1. melléklet 4. pontjában előírtakhoz.] mellékletét képező Műszaki biztonsági szempontból jelentős egyes gázipari tevékenységek jegyzéke Általános követelmények 4. tervjóváhagyó, tervellenőr munkakör betöltéséhez előírt Szakmai képesítés/végzettség előírásaival. A tervjóváhagyó, tervellenőr tevékenység végzéséhez az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet értelmében tervezői/szakértői jogosultság szükséges.

A 21/2016. (VI. 9.) BM rendelet 2. § (3) szerint „A kéményseprőmester és kéményseprő szakképesítéssel rendelkező szakember (a továbbiakban együtt: szakmunkás)” szakmunkás, így nem rendelkezhet jogosultsággal tervező által elkészített kiviteli terv műszaki-biztonsági szempontok szerinti felülvizsgálatára, továbbá *szakmai nyilatkozat* kiadására sem lehet jogosult.

Az 5. melléklet a 21/2016. (VI. 9.) BM rendelethez KÉMÉNYSEPRŐ-IPARI NYILATKOZAT a tervezett vagy tervezéssel érintett égéstermék-elvezető műszaki megoldásának megfelelőségével összefüggő, megrendelt tervfelülvizsgálatról szakmai nyilatkozat műszaki-biztonsági kérdéseket érint, ennek ellenére tartalmát tekintve „Észrevételeket, javaslatokat” tartalmaz, a szakmai nyilatkozat kiadójának nincs indoklási kötelezettsége, és nem tartalmazza az ingatlantulajdonos/tervező egyet nem értése esetére a jogorvoslat lehetőségét sem. A bemutatott kiviteli terv kéményseprő-ipari szempontból

- „megfelel”,
- „módosítva megfelel”, vagy
- „nem felel meg” lehet.

A BM rendelet 4. Az égéstermék-elvezetővel kapcsolatos műszaki, szakmai követelmények c. fejezete nem tartalmaz konkrét minimum követelményeket az *égéstermék-elvezetőre* vonatkozóan. Ebből következik, hogy a tervfelülvizsgálat nem lehet objektív, és a kiadásra kerülő *szakmai nyilatkozat* minősítése nem megfelelőség esetén semmiképpen nem lehet sem tényszerű, sem bizonyító erejű, sem tárgyilagos.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó nem rendelkezik jogszabályi kötelezés alapján közzétett műszaki-biztonsági szabályzattal (*Pl.: Kéményseprő-ipari Műszaki Biztonsági Szabályzat*), amely az *égéstermék-elvezetőre* vonatkozó minimális műszaki-biztonsági követelményeket tartalmazza.

A BM rendelet nem hatalmaz fel hatóságot *égéstermék-elvezetőre* vonatkozó szabvány alóli eltérés kérelme esetén az egyenértékűség elfogadására. Ebből

következik, hogy minden ilyen esetben a gázipar vonatkozásában a 11/2013. (III. 21.) NGM rendelet előírásai érvényesek, mely szerint:

„3. § (1) Az éghető gázok csatlakozóvezetékei, telephelyi vezetékei és felhasználói berendezései, továbbá azok üzemeltetése a műszaki biztonsági hatóság felügyelete alá tartozik.

„3. § (2) Az (1) bekezdésben előírt hatósági felügyeletet első fokon a fővárosi és megyei kormányhivatal mérésügyi és műszaki biztonsági feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: Hatóság), másodfokon a műszaki biztonsági feladatkörében eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala látja el.”

„12. § (2) A Műszaki Biztonsági Szabályzatban foglalt egyes műszaki előírásoktól, a hivatkozott szabványoktól a tervező eltérhet, ha a Műszaki Biztonsági Szabályzat 3.1.2. pontja alapján igazolja a Hatóság előtt, hogy a Műszaki Biztonsági Szabályzat előírásai szerint elérhető műszaki biztonsági szintet más módon is biztosítani tudja. A megfelelő műszaki biztonsági szint eléréséről, fenntartásáról a tervezőnek, a kivitelezőnek, a berendezés üzemeltetőjének a hatósági eljárás során írásban nyilatkoznia kell.”

„13. § E rendeletben hivatkozott vagy e rendelet hatálya alá tartozó tevékenység során alkalmazott szabványokat a nemzeti szabványosításról szóló törvényben foglaltak szerint kell alkalmazni.”

- b) A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó a tervezőtől az alábbi tartalmú „Tervezői nyilatkozat” megadását kéri arra a kiviteli tervre, amely kiviteli terv az MBSZ-ben előírt tartalmú tervezői nyilatkozatot minden esetben tartalmazza.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó által előírt „Tervezői nyilatkozat” tartalma megegyezik az alábbi „Tervezői nyilatkozat” formátummal.

Általános megjegyzések

Az MBSZ rendelkezik minden olyan esetre, amikor a létesítés tervköteles, és tételesen tartalmazza a kivitelezői nyilatkozat és a kiviteli terv tartalmi követelményeit.

A *szakmai nyilatkozatot* kiadó kéményseprőmesternek nincs jogszabályban előírt tételes indoklási kötelezettsége azokra az esetekre, amikor a kiviteli tervre adott szakmai nyilatkozata „módosítva megfelel” , vagy „nem felel meg” minősítést tartalmaz.

A „Tervezői nyilatkozattal” kapcsolatos érdemi észrevételek eltérő színjelöléssel kiemelésre kerültek.

„Tervezőinyilatkozat

Építtető neve: A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Építtető címe: A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Építkezés helye, helyrajzi száma: A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Tervező neve: A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Tervező címe: A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Tervező telefonszáma, e-mail címe: A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Tervezett épület lakásainak – rendeltetési egységeinek száma (db): A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Tervezett kéménykürtők, füstgázelvezetők száma (db): A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.

Sorszám	Ellenőrzési szempontok	A tervezett, illetve tervezéssel érintett égéstermék-elvezetők száma			
		1.	2.	3.	4.
1.	Égéstermék-elvezető gyártmánya, típusa A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell. A gázfogyasztó készüléknek, és nem az égéstermék-elvezetőnek van típusa.				
	Égéstermék-elvezető anyaga A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
2.	Égéstermék-elvezető hossza A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
3.	Égéstermék-elvezető elemek keresztmetszete A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
4.	Alsó tisztítási lehetőség helye A BM rendelet 12. § (1) értelmében az égéstermék-elvezető típusától és a tüzelőanyag fajtájától függően írja elő b) az összekötőelem tisztíthatóságát, elsősorban annak bonthatóságával vagy tisztítónyílások kialakításával,”				
5.	Felső tisztítási lehetőség helye A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
6.	Égéstermék-elvezető hatásos kéménymagassága A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
7.	Égéstermék-elvezető védőtávolsága A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				

8.	Égéstermék-elvezetés nyomvonala A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
9.	Tartalékfűtés megoldott Erre a Kstv.-ben nincs jogszabályi kötelezés.				
10.	Tűzelőberendezés gyártmánya A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
11.	Hőterhelés A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				
12.	Tűzelőanyag A kiviteli tervnek az MBSZ előírása szerint tartalmaznia kell.				

A 21/2016. (VI. 19.) BM rendelet VIII. fejezete értelmében a tervezett vagy a tervezéssel érintett *égéstermék-elvezető* műszaki megoldásának megfelelőségével összefüggő, megrendelt tervfelülvizsgálat c. fejezete, továbbá egyetlen kéményseprő-ipari és gázipari jogszabály sem ír elő a tervezőre olyan adatszolgáltatási kötelezettséget, amelyet a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó kér.

A BM rendelet 8. § (3) bekezdésének megfelelő építészeti, gépészeti tervek felülvizsgálatáról kiadott kéményseprő-ipari szakmai nyilatkozat esetében „*a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó a tervdokumentáció égéstermék-elvezetőre vonatkozó tervrészeinek egy másolatát megőrzi, és az összes tervlapot és a műszaki leírás égéstermék-elvezetőt érintő minden oldalát bélyegzővel, dátummal és a nyilatkozatot készítő aláírásával látja el. Az 5. mellékletnek megfelelő nyilatkozat aláírt első példányát kell a megrendelőnek átadni.*”

Ilyen adatszolgáltatásra a tervező nem kötelezhető, minden lényeges információ a megőrzésre átvett dokumentumból a kéményseprőmester, illetve a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó rendelkezésére áll. A kiviteli terv esetleges hiányossága miatt a szakmai nyilatkozat kiadásához a kéményseprőmester a kiviteli terv kiegészítését kérheti.

Az égéstermék-elvezetők kielégítik az MSZ 845:2012 szabvány követelményeit: IGEN/NEM

A tervezőnek az MSZ 845:2012 szabvány előírásainak való megfelelésre vonatkozó nyilatkozatát a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó nem kérheti, mert a nemzeti szabványosításról szóló törvény értelmében a szabvány alkalmazásának önkéntessége a tervezőt illeti. A szakmai nyilatkozatot adó kéményseprőmesternek arra kell nyilatkoznia – és neki kell nyilatkoznia a szakmai nyilatkozatában -, hogy a tervező által választott műszaki megoldás kéményseprő-ipari szempontból „megfelel”, „módosítva megfelel”, vagy „nem felel meg”.

Ellenőrzési, tisztítási (megközelíthetőségi) lehetőség kürtőnként és iránytörésként megoldott: IGEN / NEM

A műszaki megoldást a kiviteli terv érintett tervfejezete tartalmazza, a kéményseprőmesternek azt kell vizsgálnia, hogy az kéményseprő-ipari szempontból „megfelel”, „módosítva megfelel”, vagy „nem felel meg”.

Levegő-bevezetés ellenőrzési, tisztítási (megközelíthetőségi) lehetősége, iránytörésként is megoldott: IGEN / NEM

A műszaki megoldást a kiviteli terv érintett tervfejezete tartalmazza. A 21/2016. (VI. 19.) BM rendelet VIII. fejezete értelmében a tervezett vagy a tervezéssel érintett égéstermék-elvezető műszaki megoldása megfelelőségére a kéményseprő-mesternek kell nyilatkozni a tervfelülvizsgálat, majd a helyszíni műszaki vizsgálat alkalmával. Szakmai nyilatkozata nem terjedhet ki a levegő bevezetésre. *Levegő-bevezető* fogalmat a kéményseprő-ipari jogszabályok nem nevesítenek.

A tervezett épület: NEM AKADÁLYOZZA / AKADÁLYOZZA, és NEM VESZÉLYEZTETI a környező épületek égéstermék-elvezetőinek rendeltetésszerű használatát.

A műszaki megoldást a kiviteli terv érintett tervfejezete tartalmazza, a kéményseprőmesternek kell vizsgálnia, hogy az kéményseprő-ipari szempontból „megfelel”, „módosítva megfelel”, vagy „nem felel meg”.

A kémény(ek) MEGFELEL(NEK) / NEM FELEL(NEK) MEG a tervezett vagy rákötött tüzelőberendezés(ek)nek.

Az *égéstermék-elvezető* Kstv. szerinti fogalom meghatározásából következik, hogy épített vagy szerelt, héjból vagy héjakból álló szerkezet esetén nem kérnek, nem kérhetnek tervezői nyilatkozatot. Egyetlen kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabály nem definiálja a „*kémény*” fogalmát. A tervező a kiviteli tervre adott nyilatkozatában a *felhasználói berendezésnek*, mint rendszernek az alkalmasságáról, és csak arról köteles nyilatkozni.

A Tervezői nyilatkozat kiadásának feltétele a kéményseprőmesternek a kiviteli terv *égéstermék-elvezetővel* kapcsolatos „megfelel” minősítésű szakmai nyilatkozatának megléte, amely *égéstermék-elvezető levegő-bevezető* feladatot is elláthat. A kéményseprőmester közreműködő, és nem jóváhagyó a létesítés folyamatában, a tervező nem a kéményseprőmesternek, és nem helyette nyilatkozik.

Tartalékfűtés lakásonként, illetve önálló rendeltetési egységként:

Tartalékfűtés kiépítésére kéményseprő-ipari jogszabályok és a gázipari jogszabályok nem írnak elő kötelezést. A Kstv. 1. § 14. pontjában definiált *tartalék (biztonsági) égéstermék-elvezető gázfogyasztó készülékkel* történő igénybevétele a gáztörvény hatálya alatt szabályozottan tervköteles tevékenységnek minősül, mert az olyan *égéstermék-elvezető*, amely a tartalékfűtés célját szolgálja, üzemképes állapotban van, de nincs rácsatlakoztatva tüzelőberendezés.

Az égési levegőellátás, a kémény(ek) keresztmetszete(i), valamint a hatásos kéménymagasság(ok) BIZTOSÍTOTT(AK)/NEM BIZTOSÍTOTT(AK), illetve MEGFELELŐ/NEM MEGFELELŐ.

Amennyiben a gázfogyasztó készülék típusa szerint az égési levegőellátás biztosításához *kémény* – egyetlen kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabály nem definiálja a „*kémény*” fogalmát - igénybevétele szükséges, akkor annak műszaki megoldását a kiviteli terv érintett tervfejezete tartalmazza.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó a szakmai nyilatkozat kiadásához az igénybe venni tervezett *kéménynek* a tervező által megadott paraméterek tényszerűségére, és annak fizikai alkalmasságára, állagára, állékonyságára, létesítésekor hatályos műszaki-biztonsági követelményeknek való megfelelésére köteles nyilatkozni.

Megjegyzés: Fentiek értelmében a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó csak az *épített kéményre* írja elő a tervező nyilatkozat megadását, és az *épített vagy szerelt, héjből vagy héjából álló szerkezet esetére (égéstermék-elvezető)* nem.

A légellátás, szellőzés és égéstermék elvezetés tervezése, méretezése tervezői felelősség kérdése. Végzettség, szakképesítés, szakmai felkészültség és tervezői jogosultság hiányában kéményseprőmester (szakmunkás) annak megfeleltetésére nem nyilatkozhat. Szakmunkásnak erre való kötelezése gondatlanság (luxuria, vagy negligencia) is lehet.

Az égéstermék-elvezető berendezés méretezését, valamint az égéshez szükséges levegő- térfogatáramot és annak bejutását biztosító nyomásfeltételek számítását az MSZ EN 13384 szabványsorozat alapján készítettem el.

Egyetlen kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabály nem definiálja az *égéstermék-elvezető berendezés* fogalmát, csak *égéstermék-elvezető* fogalmat határoz meg. Az MSZ EN 13384 szabványsorozatot egyetlen kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabály sem nevesíti minimum követelményként.

Az égéstermék-elvezető méretezésére vonatkozóan a nemzeti szabványosításról szóló törvény értelmében a tervező választhat más, a szabvány előírásaival egyenértékű műszaki megoldást is.

Egyéb közlendők:

Melléletek:

Kelt:.....201.... év hó nap

(P.H.)

.....

Tervező aláírása

Megfelelő rész aláhúzendő”

Fentiekből egyértelműen kitűnik, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó olyan szakmai nyilatkozat kiadására kötelezi a tervezőt, amelyeknek való megfelelést kéményseprő-ipari szempontból a kéményseprőmesternek kell vizsgálnia, és a kiviteli tervnek az égéstermék elvezetéssel kapcsolatos tervfejezeteire vonatkozó szakmai nyilatkozatában kell értékelnie.

Kijelenthető, hogy a tervező nem kötelezhető olyan nyilatkozat kiadására, amellyel kapcsolatos valamennyi információ a kiviteli tervben rendelkezésre áll, és nem kötelezhető olyan szabványokkal való megfeleléssel kapcsolatos nyilatkozat kiadására sem, amely egyrészt egyetlen kéményseprő-ipari jogszabályban, mint minimum követelmény nem nevesített, továbbá a kiviteli terv készítésekor a tervező a nemzeti szabványosításról szóló törvény értelmében nem a nyomtatványban nevesített szabványok követelményeit vette figyelembe.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó *helyszíni műszaki vizsgálatának* szabályozása ellentmondásos:

„7. § (2) A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó a helyszíni műszaki vizsgálatot az 1. mellékletben meghatározott szakmai követelmények és módszerek szerint végzi. Az (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti helyszíni műszaki vizsgálatához a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó – szükség szerint – kérheti a megrendelőtől

a) az építészeti, gépészeti terveket,

b) az égéstermék-elvezető nyomvonaltervét,

- c) az égéstermék-elvezető, tüzelőberendezés gyártója által kiadott diagramokat, táblázatokat, ezek hiányában az égéstermék-elvezető szakirányú felsőfokú végzettségű szakember által készített hő- és áramlástechnikai méretezését,
- d) az égéstermék-elvezetőbe beépített építési termékre vonatkozó teljesítmény-nyilatkozatot, esetleges egyéb nyilatkozatot,
- e) a kivitelezői nyilatkozatot az égéstermék-elvezető vonatkozásában,
- f) a kivitelezői nyilatkozatot cserépkályha, kandalló, kemence vagy egyéb, helyszínen létesített tüzelőberendezés építéséről, telepítéséről,
- g) a villámvédelmi jegyzőkönyvet.

Megjegyzések

Tervköteles létesítés esetén a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó érintettsége esetén *helyszíni műszaki vizsgálatról szakmai nyilatkozatot* kizárólag a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó által a kiviteli tervre kiadott *szakmai nyilatkozata* alapján megvalósult állapotra lehessen kiadni, hasonlóan a *műszaki-biztonsági ellenőrzés* eseteire, mely esetekben a tevékenységet végző kizárólag a földgázelosztó által műszaki-biztonsági szempontból kivitelezésre alkalmasnak minősített tervnek való megfelelést ellenőrizheti.

A *kiviteli tervre* adott szakmai nyilatkozat tartalmának, a helyszíni adottságoknak való megfelelése elfogadásának valódiságáért a *szakmai nyilatkozat* kiadója felelősséggel tartozik, illetve tartozzon felelősséggel.

A *helyszíni műszaki vizsgálatot* végző kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó minden ilyen esetben olyan közreműködő, aki pl. a földgázelosztó által a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó *szakmai nyilatkozatában* foglaltakra figyelemmel a *kiviteli tervre* adott műszaki-biztonsági szempontok alapján kivitelezésre alkalmas nyilatkozata és az *illetékességi körébe tartozó tervfejezet alapján* megvalósult állapotra köteles nyilatkozni.

A *helyszíni műszaki vizsgálatot végző* a 7. § (2) g) pontjában nevesített *villámvédelmi jegyzőkönyvet* nem kérheti, az a GET hatálya alá tartozóan a *felhasználói berendezéshez* tartozó *megvalósulási dokumentáció* része. Tervköteles létesítés esetén annak meglétét a műszaki-biztonsági ellenőrzést végző személy jogosult és köteles ellenőrizni. Megléte objektív okok miatt nem minden esetben várható el a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó helyszíni műszaki vizsgálata időpontjában.

2.4.2.2. Nem tervköteles telepítés - meglévő gázfogyasztó készülék cseréje egyszerűsített eljárással

Minden ilyen esetre, a gáz csatlakozóvezetékekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetékekre vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és az ezekkel összefüggő hatósági feladatokról szóló 11/2013. (III. 21.) NGM rendelet 6. § előírásai az irányadók:

6. § (1) Meglévő gázfogyasztó készülék cseréje egyszerűsített eljárással az alábbi feltételek egyidejű fennállása esetén végezhető:

d) az új készülék besorolása:

da) megegyezik a meglévő készülék besorolásával, a készülék elhelyezése a létesítéskor érvényes műszaki biztonsági feltételeknek változatlanul megfelel, továbbá kéménybe kötött készülék esetében az új gázfogyasztó készülék csak olyan egyedi, önálló égéstermék elvezető berendezésbe csatlakozik, ami megfelel az új gázfogyasztó készülék gyártója által előírt követelményeknek; a kéményseprő-ipari közszolgáltató megfelelő minősítésű nyilatkozata rendelkezésre áll arról az égéstermék-elvezető rendszerről, amelyhez az új készülék csatlakozik, vagy

db) ha az új készüléket a készülék részeként tanúsított égéstermék-elvezető és égési levegő hozzávezető rendszer elemeivel, a készülék gyártójának utasítása alapján szerelik, és a helyiséglevegőtől független üzemmódban helyezik üzembe, vagy

dc) EK típusvizsgálati tanúsítványa szerint a 2. melléklet 5.2.4.2.1.2. pontjának megfelelően alkalmas, nem a gázkészülék részeként tanúsított égéstermék-elvezető és égési levegő hozzávezető rendszer elemeivel történő szerelésre és az alkalmazott égéstermék-elvezető és égési levegő hozzávezető rendszer gyártójának a 2. mellékletben megadott részletekre kiterjedő utasítása alapján szerelik, valamint a helyiséglevegőtől független üzemmódban helyezik üzembe.

(2) Az egyszerűsített gázkészülék cserét kizárólag az illetékes földgázelosztó vagy telephelyi szolgáltató, pébégáz fogyasztó készülékek esetében a vezetékes PB-gáz szolgáltató minőségirányítási rendszerében előírtak alapján feljogosított gázszerelő végezheti.

(3) A (2) bekezdés szerint feljogosított gázszerelőnek a gázszerelők és gázkészülék-javítók tevékenysége folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet (a továbbiakban: a gázszerelők nyilvántartásáról szóló NGM rendelet) 1. mellékletében foglalt táblázat A:6–A:8 mezője vagy A:9 és A:10 mezője szerinti tevékenység végzésére történő jogosultság mellett

- a) a gázszerelők nyilvántartásáról szóló NGM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat A:2 és A:3 mezője vagy
 - b) a gázszerelők nyilvántartásáról szóló NGM rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat A:4 és A:5 mezője
- szerinti tevékenység végzésére is jogosultsággal kell rendelkeznie.
- (4) Az egyszerűsített gázkészülék cserét a Műszaki Biztonsági Szabályzat 5.3. pontjában előírtak szerint kell elvégezni és a Műszaki Biztonsági Szabályzat 7.7. pontja szerinti szerelési nyilatkozat és bejelentő bizonylat megküldésével kell a földgázelosztónak, a vezetékes PB-gáz szolgáltatónak, a telephelyi szolgáltatónak bejelenteni.”

2.5. A gázfogyasztó készülékek üzemben tartása

A GET 89. § (6) bekezdése értelmében a csatlakozóvezeték és a felhasználói berendezés üzemképes és biztonságos állapotban tartására az ingatlan tulajdonosa köteles. Ennek megfelelően – a (7) bekezdésben meghatározott kivétellel – köteles gondoskodni azok rendszeres karbantartásáról, javításáról és szükség szerinti cseréjéről.

A felhasználói berendezés részét képező *gázfogyasztó készülékek* üzemben tartását a mindenkor hatályos gáztörvény és a kapcsolódó jogszabályok előírásai szabályozzák. Amennyiben *azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához égéstermék-elvezető* igénybevétele szükséges (GET 3. § 18.), akkor az *égéstermék-elvezetővel* kapcsolatos kéményseprő-ipari tevékenység végzésére vonatkozó jogszabályok előírásainak értelemszerű betartása is kötelező.

Szinte mindennapos gyakorlat, melynek során

- a) a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó illegálisan kikényszeríti az előírt vizsgálatokon („kéményvizsgálat”) felül az *égéstermék-vezetők* ellenőrzését,
- b) jogszabályra, illetve szabványra hivatkozva, visszamenőleges hatállyal olyan átalakításokat végeztet a gázfogyasztó készüléken (*égéstermék-vezetők átalakítása*), amely nem felel meg a létesítéskor hatályos követelményeknek:

1. fotó

2. fotó

3. fotó

- A létesítéskor hatályos követelmény: MSZ 7044:1973 szabvány Égéstermék-elvezetők és tartozékaik gázfogyasztó készülékekhez (alumínium – 2. fotó). Visszavonás napja: 2012. 01. 15.
- Az átalakítás kikényszerítése: MSZ 845 Égéstermék-elvezető berendezések tervezése, kivitelezése és ellenőrzése (saválló anyagú csövezés, 1. és 3. fotó). Az érvényesség kezdete: 2012. 05.01.

c) a felhasználónak indokolatlan költséget jelent, és

d) ellentétes a Kormány rezsicsökkentéssel kapcsolatos elvárásaival.

A vonatkozó jogszabályokkal és a szakmai szempontokkal ellentétes az olyan előírás, amely arra kötelezi az ingatlan tulajdonosát, hogy az összekötő elembe *(Kstv. 1. § 12. összekötő elem: az égéstermék-elvezető szakasza, amely a tüzelőberendezést a bekötőnyílással összeköti)* tisztítóidomokat építtessen be,

- *egyrészt* mert az összekötő elem eredeti állapotában megfelel a létesítéskor hatályos előírásoknak (MSZ 7044:1973), tisztítása a létesítéskor hatályos előírások betartásával lehetséges, így a jelentős költséggel járó átalakításra való kötelezésnek semmilyen ésszerű indoka nincs,
- *másrészt* azon túlmenően, hogy a létesítéskor hatályos jogszabályok helyett hibásan a hatályos jogszabályokat alkalmazta, a hatályos jogszabályok alkalmazása során, elkövette azt a további hibát, hogy
 - az ingatlan tulajdonosát a hatályos jogszabályban első helyen említett megoldási módnak megfelelő műszaki megoldása helyett [BM rendelet 12. § (1) b) az összekötőelem tisztíthatóságát, elsősorban *annak bonthatóságával* vagy tisztítónyílások kialakításával],

- a jogszabályban második helyen említett, szakmailag a meglévő megoldásnál kedvezőtlenebb megoldásra [BM rendelet 12. § (1) *b*) az összekötőelem tisztíthatóságát, elsősorban annak bonthatóságával vagy tisztítónyílások kialakításával] való áttérésre kötelezte.

Az ábrákon bemutatott *kéménybe* kötött (akkor égéstermék-elvezető alatt az MSZ 7044:1973 szabvány fogalom meghatározás miatt sem lehetett *égéstermék-elvezetőnek* nevezni fogalomként a *kéményt*) *gázfogyasztó készülékek* sem tartoztak/tartozhattak az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről szóló 1995. évi XLII. törvény hatálya alá:

„3. § E törvény alkalmazásában

f) kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatás: a lakásban, helyiségben a tüzelőberendezés égéstermékének elvezetésére szolgáló kémény járatának és tartozékainak időszakos ellenőrzése, tisztítása, műszaki felülvizsgálata, a használat és a műszaki megoldás megfelelőségének vizsgálata.”

Fentiek is azt igazolják, hogy a *kémény* (mint mai fogalomhasználat szerinti égéstermék-elvezető) ott kezdődik, ahol az *összekötő elemen* keresztül a gázfogyasztó készülék hozzá csatlakozik.

Az MBSZ revíziója a hatályos MBSZ előírásainál szabatosabban definiált fogalom meghatározásokat és magyarázó ábrákat tartalmaz, amelyek a hatályban lévő előírásokat érdemben nem módosítják, de az alkalmazók számára az előírásokat félremagyarázhatatlanná teszik.

2.5.1. 2008. évi XL. törvény (GET) a gázellátásról

Megszűnt a *csatlakozóvezeték* és a *felhasználói berendezés* műszaki-biztonsági felülvizsgálatának kötelezettsége – a *gázfelhasználó technológia* kivételével –, módosult a GET 89. § (6) és (7) bekezdése, de továbbra is megmaradt az ingatlan tulajdonosának kötelessége a *csatlakozóvezeték* és a *felhasználói berendezés* üzemképes és biztonságos állapotban tartására.

Az ingatlan tulajdonosa köteles gondoskodni azok rendszeres karbantartásáról, javításáról és szükség szerinti cseréjéről.

A *csatlakozóvezeték* és a *fogyasztói vezeték* 10 évenkénti, a csatlakozási nyomás névleges értékén szivárgás-ellenőrzéssel végzett gáztömörségi felülvizsgálata a földgázelosztó kötelessége saját költségén. Az ingatlan tulajdonosa a felülvizsgálat elvégzését köteles lehetővé tenni a földgázelosztó számára.

A *gázfogyasztó készülékek* rendszeres karbantartását, javítását, szükség szerinti cseréjét a gázszerelők és gázkészülék-javítók tevékenysége folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet előírásainak megfelelő szakember végezheti.

A *gázfogyasztó készülék* garanciális üzembe helyezésére és garanciális időn belüli javítására a 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet 1. mellékletben megjelölt képesítéssel, végzettséggel rendelkező gázszerelő jogosult, figyelemmel a készülék gyártójának vagy forgalmazójának vonatkozó előírásaira.

2.5.2. Az égéstermék-vezető és ellenőrzése

A *gázfogyasztó készülék részeként* tanúsított *égéstermék-vezető* a hatályos európai és hazai szabályozások értelmében, a gáztörvény hatálya alatt szabályozva, nem tartozik, és nem tartozhat a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó ellenőrzési körébe. A Kstv. 1. § 2. *égéstermék-elvezető* fogalom meghatározásából is egyértelműen következik, hogy az *égéstermék-elvezető* a tüzelőberendezés (*gázfogyasztó készülék*) égéstermék kiléptetésére szolgáló kivezetésétől kezdődik.

A *gázfogyasztó készülék* a GAD/GAR, az *égéstermék-elvezető pedig* mint építési termék a CPR hatálya alá tartozik, és az eltérő rendelkezések hatálya alatt tanúsított *részegységek* nem csereszabatosak egymással. Míg az EK típusvizsgálati tanúsítvány igazolja a GAD előírásainak való megfelelést, addig az Alkalmazástechnikai Bizonyítvány (ATB) követelményeket fogalmaz meg. Ez nem jelenti azt, hogy egy CPR hatálya alatt tanúsított *égéstermék-elvezetőt* gyártó ne lehessen beszállítója adott típusú *gázfogyasztó készülék* gyártójának. Ez akkor lehetséges, ha a beszállító által gyártott *égéstermék-elvezetőt* a gázfogyasztó készüléket annak gyártója a tanúsítás során az adott típusú *gázfogyasztó készülék részegységeként* - mint *égéstermék-vezetőt* - a GAD/GAR hatálya alatt kéri tanúsíttatni. (Lásd még GAR III. melléklet 1.7. pont előírásait.)

Indoklás:

A kéményseprő-ipari tevékenység ellátója a létesítés helyén készre szerelt gázfogyasztó készülék részét képező *égéstermék-vezetőnek* a megfelelőségét nem ellenőrizheti olyan jogszabályoknak (CPR) való megfelelőséget vizsgálva, amely jogszabályok nem azonosak azzal a jogszabállyal (GAD/GAR), amelynek való megfelelőség alapján a gázfogyasztó készülék a CE jelet jogszerűen viseli.

Ez azt jelentené, hogy a CE jelet viselő termékkel szemben a tagállam többlet követelménynek való megfelelés vizsgálatát írná elő, ami ütközik a vonatkozó európai szabályozással. A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók nem hajlandók tudomásul venni, hogy a gázfogyasztó készülék *részeként forgalomba hozott részegységek* ellenőrzése kizárólag a gyártói előírások szerint történhet. A termék gyártója a *gázfogyasztó készüléknek*, annak típusától függően, a GAD/GAR előírásnak való megfelelést köteles igazolni.

Nem ismert, illetve nincs olyan egységes követelményrendszer, „ökölszabály”, amelynek minden gázfogyasztó készülék, válogatás nélkül megfelel, és amely a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók által, az ellátási területen található valamennyi *gázfogyasztó készülék* esetén egységesen alkalmazható lenne.

A gázipar vonatkozásában, a mindenkor hatályos gáztörvény hatálya alatt kialakult és bevált joggyakorlat, hogy a *gázfogyasztó készülék részeként tanúsított égéstermék-vezető* üzembe helyezését a vonatkozó jogszabály – a gázszerelők és gázkészülék-javítók tevékenysége folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet 6. § (2) bekezdése – értelmében

„A gázfogyasztó készülék garanciális üzembe helyezésére és garanciális időn belüli javítására az 1. mellékletben megjelölt képesítéssel, végzettséggel rendelkező gázszerelő jogosult, figyelemmel a készülék gyártójának vagy forgalmazójának vonatkozó előírásaira.”

Az, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók – jogszabályi felhatalmazás hiányában is – feljogosítva érzik magukat valamennyi típusú *gázfogyasztó készülék égéstermék-vezetői* megfelelőségének ellenőrzésére, hasonló ahhoz, mintha a 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet úgy rendelkezne, mintha valamennyi gázszerelő végzettségtől, szakképesítéstől és gyakorlati időtől függetlenül, jogosult lenne valamennyi *gázfogyasztó készülék* típustól független üzembe helyezésére és kéményseprő-ipari tevékenység végzésére.

Ilyen szempontból a 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet 1. melléklete a „*Végezhető tevékenységek*” vonatkozásában – A:2 és A:3 és az A:4 és A:5 mezője – felülvizsgálatra és módosításra szorul, mert

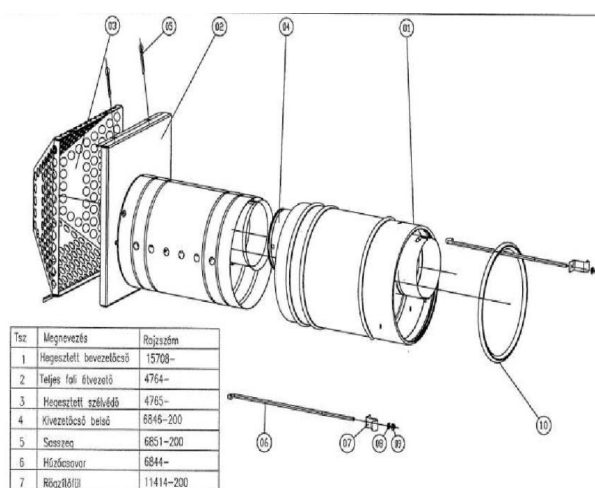
- a) az A:2 és A:3 mező esetében: „az azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozékok *létesítése, felhagyása*”, illetve
- b) az A:4 és A:5 mezője esetében: „az azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozékok *létesítése, felhagyása üzembe helyezése, karbantartása, üzemzavar elhárítása*”,

igaz ugyan, hogy a GET hatálya alá tartozóan, de a *levegő-bevezető* és az *égéstermék-elvezető* vonatkozásában más jellegű felkészültséget (*végzettséget, szakképesítést és gyakorlati időt*) is igényelhet.

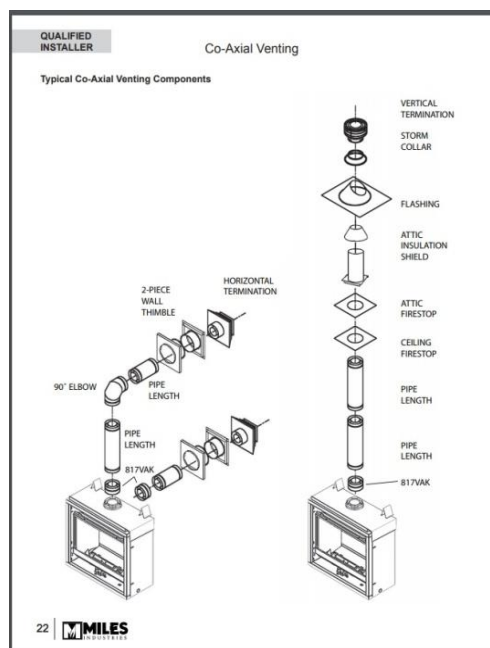
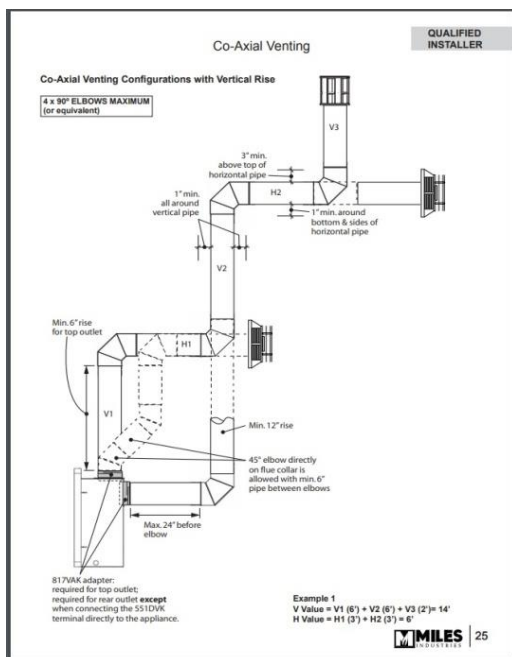
Szükségesnek és indokoltnak tűnik a rendelet 1. mellékletének módosítása, a kivételek meghatározása a gázszerelők és gázkészülék-javítók vonatkozásában, amelyekre a jogosultság nem terjedhet ki.

2.5.3. Az égéstermék-vezetők speciális esetei

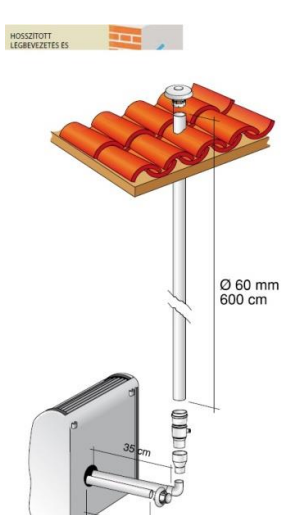
Figyelembe kell venni, hogy az *égéstermék-vezetők* gyári kialakítása számos típus esetén - például gázkonvektorok, fekete sugárzók – egyediek, gyártó-specifikusak. Egyetlen ilyen esetben sem engedhető meg, hogy az *égéstermék-vezetők* ellenőrzését gyártói felhatalmazás nélküli személy végezze. Néhány példa a fentiek igazolásához (Források: internetről, a hivatkozott gyártmányok gépkönyveiből.):

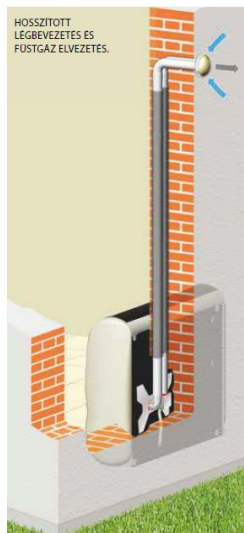
FÉG fali átvezetés A tapasztalat szerint gyári felkészítő tanfolyam hiányában jellemzően hibásan szerelik össze.

A helyszíni készre szerelést és az üzembe helyezést **képzett szerelő** végezheti, lásd a „**QUALIFIED INSTALLER**” feliratot mindkét ábrán.

Fonditál égéstermék-vezető

Fonditál hosszított levegő-vezető és égéstermék-vezető

Fonditál levegő-vezető és hosszított égéstermék-vezető

Fenti ábrákból egyértelműen kitűnik, hogy a *levegő-vezetők* és az *égéstermék-vezetők* konstrukciós kialakítása, műszaki megoldása teljesen egyedi, eltérő kialakítású, a gyártótól és a *gázfogyasztó* készülékek tanúsított típusától függően is

erősen eltérő. Magyarországon a garanciális üzembe helyezést végző gázszerelők gyártói tanfolyamokon készülnek fel az üzembe helyezésre, és szereznek jogosultságot.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók abból indulnak ki, hogy a *levegő-vezetők* és az *égéstermék-vezetők* konstrukciós kialakítása univerzális, azokra gyártótól, a *gázfogyasztó készülék* tanúsított típusától független szerelési- és ellenőrzési technológiák alkalmazhatók.

Az MBSZ alkalmazásakor figyelembe kell venni, hogy valamennyi *gázfogyasztó készülék* típusra vonatkozik, vagyis minden olyan esetre, amikor az *égéstermék-vezető* gyártó specifikus kialakítású.

A gyártók a harmonizált gázkészülék szabványok szerint nem adnak ki hő- és áramlástan mértezéshez adatokat, ha a *gázfogyasztó készülékhez* – annak tanúsított típusa szerint – *levegő-bevezető*, vagy *égéstermék-elvezető* nem csatlakoztatható. Egyetlen ilyen esetben sem vonatkoznak a *gázfogyasztó készülékekre* a kéményseprő-ipari szabályozások előírásai. Minden ilyen tanúsított típus esetén a *levegő-vezetőre* és az *égéstermék-vezetőre* kizárólag a gyártó előírásai vonatkoznak.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók – az ellentmondásos és nem kifejezetten szabatos szabályozásaik [lásd. Kstv. 1. § 2. és Kstv. 5. § (1) a)] miatt – úgy gondolják, és sajnos úgy is alkalmazzák, mintha a függőleges elhelyezésű *égéstermék-vezetők* hozzájuk tartoznának. Ezzel szemben a *gázfogyasztó készülékek* európai osztályba sorolási rendje szerint nincs különbség a függőleges és a vízszintes elhelyezésű elvezetések között abban a tekintetben, hogy az elvezetés bizonyos típusok esetén lehet a *gázfogyasztó készülék része* (*égéstermék-vezető*), és ilyen típusnál a *gázfogyasztó készüléket* *égéstermék-elvezetőhöz* nem kell csatlakoztatni.

Ha a *gázfogyasztó készülék* tanúsított típusa szerint részeként tanúsított kivezetésekkel rendelkezik, akkor kifejezetten tilos azt nem a részeként tanúsított tartozékokhoz csatlakoztatni, vagy a gyári alkatrészeket idegen tartozékokkal helyettesíteni. Mindez független az elvezetés vízszintes, vagy függőleges elhelyezésétől.

2.5.4. C₆ típusú gázfogyasztó készülékek égéstermék elvezetése

C₆ típusú *gázfogyasztó készülékek* égéstermék elvezetése lehet homlokzati és tető feletti, és lehet függőleges és vízszintes elrendezésű is. A *gázfogyasztó készüléket* mindkét esetben *égéstermék-elvezető*höz kell csatlakoztatni, amely *égéstermék-elvezető* a kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabályok hatálya alá tartozik, függetlenül a kivezetés függőleges, vagy vízszintes elrendezésétől. Az *égéstermék-vezető* előírási rendszere függetlenül az elvezetés vízszintes, vagy függőleges elrendezésétől, a gáztörvény hatálya alatt szabályozott 1969 óta.

Ez azt jelenti, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátónak ismernie kellene az *égéstermék-elvezetőre* vonatkozó saját jogszabályait, azok időben változó előírásait, és tudniuk kellene, hogy az *égéstermék-elvezető*, amelyre a tevékenységi területük kiterjed, a *gázfogyasztó készülék* égéstermék kivezetésére szolgáló kivezetésénél kezdődik a Kstv. 1. §. 2. pontja értelmében, továbbá azt, hogy a kérdéses *égéstermék-elvezető* mikor létesült.

A gázfogyasztó készülék tanúsított típusa szerinti nyilvántartási kötelezettséget igazolja az alábbi, a BM rendelet 4. mellékletének kivonata is:

4. melléklet a 21/2016. (VI. 9.) BM rendelethez – kivonat

Kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó:	KÉMÉNYSEPRŐ-IPARI NYILATKOZAT ÉGÉSTERMÉK-ELVEZETŐK MŰSZAKI VIZSGÁLATÁRÓL		Azonosítók: Sorszám:
Tüzelőberendezés	Tüzelőanyag: földgáz (G), propán-bután (PB), szén (C), fa (F), olaj (O), egyéb (E)		
	Jellege / db szám		
	Égéstermék-elvezetés szerinti besorolása Bxx, Cxx		
	Gyártmánya		
	Típusa		
	Névleges bemenő hőterhelése (kW _{th})		
	Füstcsonk mérete (mm)		
	Telepítési helyisége		
Összekötő elem, levegő-bevezető	„Cső a csőben” (C) vagy szétválasztott (S) rendszer		
	Összekötő elem	Teljes hossza / ebből függőleges hossz (m)	
		Keresztmetszeti mérete (-i) (mm)	
		Íránytörései (X°/db)	
		Összekötő elem / külső burkolat anyaga	
		Hőszigetelésének / külső burkolatának vastagsága (mm)	
	Levegő- bevezető	Teljes hossza / ebből függőleges hossz (m)	
		Keresztmetszeti mérete (-i) (mm)	
		Íránytörései (X°/db)	
		Levegő bevezető / külső burkolat anyaga	
		Hőszigetelésének / külső burkolatának vastagsága (mm)	
Égéstermék- elvezető	Kéményseprő-ipari jelölése		
	Gyártmánya		
	Típusa Kialakítása: épített (E), bélt (B), szerelt (S), oldalfalon kivezetett (O)		
	Hőmérséklet /nyomás/nedvességgel szembeni ellenállás osztályai		
	Korrózióállósági / koromégéssel szembeni ellenállás / éghető anyagtól való távolságtartás osztályai		

Ebből következik, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátónak tudniuk kellene, hogy hol van a gázfogyasztó készülékek tanúsított típusaik szerinti határa. Ehhez nyújt segítséget az MBSZ, amely – kiindulva a GAD/GAR előírásaiból és a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók ilyen irányú szakmai ismereteinek

hiányából - a gázfogyasztó készülékek tanúsított típusainak ábráihoz rendelten tartalmazni fogja a telepítés előírásrendszerét is.

Elvitathatatlan tény, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók nem rendelkeznek a BM rendelet 4. mellékletében előírt olyan *napra kész és központi nyilvántartással*, amely az általuk kezelt *égéstermék-elvezetők*re csatlakoztatott *gázfogyasztó készülékek* típusát B_{xx}, vagy C_{xx} formában tartalmazza, és ezt a napi gyakorlat is visszaigazolja.

Súlyosbítja a helyzetet, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet a Kstv. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakon kívüli ingatlanok esetében (közületi szektor) a szolgáltatást azon kéményseprő-ipari szolgáltatók láthatják el, akik az illetékes tűzvédelmi hatóság által a BM rendelet 6. melléklete „*ADATKÖZLŐ a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 7. § (4) bekezdésében előírt tűzvédelmi hatósági nyilvántartáshoz*” adatszolgáltatás alapján nyilvántartásba vételre kerültek.

A kéményseprő-ipari szolgáltatást végzők illetékességi területei – kivétel a FŐKÉTÜSZ – átfedik egymást, több kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó is bejelentkezhet egy adott megyére, és a cégek adatbázisai nem szerepelnek egy központi adatbázisban, ezért több cég is megkereshet egy-egy *felhasználási helyet* az ellenőrzés elvégzésére.

Közületi szektorban a kéményseprő-ipari szolgáltatást az illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság honlapján közzétett nyilvántartásból az ingatlan használója által választott szolgáltató által kell igénybe venni, de nincs jogszabályi rendelkezés a BM rendelet 4. mellékletében elrendelt központi és egységes nyilvántartás vezetésére.

2.5.5. A levegő-vezetőkről és az égéstermék-vezetőkről

A gyártók által kiadott dokumentációknak nem kell olyan mélységűnek lennie, hogy gyári tanfolyamok elvégzése nélkül is megfelelően végrehajtható legyen a *gázfogyasztó készülék* helyszíni összeszerelése és az üzembe helyezése. Azok a gázszerelők tekinthetők kellően felkészültnek, akik sikeresen elvégezték az adott gyártó felkészítő tanfolyamát.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók megbízása az *égéstermék-vezetők*, illetve a *levegő-vezetők* ellenőrzésével azt feltételezi, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók illetékességi területén található valamennyi *gázfogyasztó készülék égéstermék-vezetőjének* megfelelőségét képes és jogosult igazolni annak ellenére, hogy számukra nincs jogszabályi kötelezés az érintett típusokhoz tartozó gyártói tanfolyamok sikeres elvégzésére.

Szükségesnek és indokoltnak tűnik a 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelethez hasonlóan a kéményseprő-ipari tevékenység folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló BM rendelet elkészítése és közreadása.

A CE jel hatálya alatt forgalomba hozott *gázfogyasztó készülék* konstrukciójával kapcsolatban a telepítésre vonatkozóan az MBSZ sem állapíthat meg olyan további követelményeket, amelyek a CE jelet viselő *gázfogyasztó készülék* átalakításához vezetne. A telepítési szabályozás előírhatja, hogy adott felhasználási körülményeknél a CE jelet viselő termék milyen tanúsított paraméterekkel rendelkezzen, például a *gázfogyasztó készülék* milyen környezeti hőmérséklet tartományban legyen igazoltan használható.

Az MBSZ sem írhatja elő azoknak a paramétereknek az ismételt ellenőrzését, amelyeknek való megfelelés a forgalomba hozatalra vonatkozó szabályozás, a CE jel viselésével már igazolt. Ez azt jelenti, ha egy adott környezeti hőmérsékleten való használhatóság a CE jel hatálya alatt igazolt, akkor azt minden további kiegészítő vizsgálat nélkül, tényként kell kezelni a telepítési szabályok keretében.

Egy tagállami telepítési előírásban nem írható elő többek között, hogy egy CE jel hatálya alatt forgalomba hozott *levegő-bevezető* kialakítása tegye lehetővé a tisztíthatóságot, mert az konstrukciós követelmény, amelynek teljesítését a forgalomba hozatalra vonatkozó szabályozás (GAD/GAR) hatálya alatt kellett biztosítani és igazolni. Ezért az előbbi követelménynek való megfelelést ismételten ellenőriztetni nem szabad. Az viszont előírható a telepítési szabályozás keretében, hogy milyen tanúsított paraméterekkel rendelkező termékek telepíthetők egy adott jellemzőkkel bíró *felhasználási helyen*. Előírható például, hogy a CE jel hatálya alatt forgalomba hozott *levegő-bevezető* elhelyezése biztosítsa a tisztíthatóságot, mert utóbbi követelmény, telepítési feltételt jelent és nem konstrukciós követelményt.

Az MBSZ a CE jellel megjelölt *gázfogyasztó készülék* és az épület viszonyát, illetve azok egymáshoz való viszonyát hivatott szabályozni. Egy, a CPR hatálya alatt forgalomba hozott *égéstermék-elvezető* hőállóságát például a telepítés helyszíni adottságaira figyelemmel kell a tanúsítványban szereplő hőállósági érték alapján figyelembe venni – elemezni a termék anyagát minőségét és falvastagságát – és ellenőrizni, hogy a tanúsítványban szereplő paraméterek alapján a telepítés helyszínére az betervezhető.

A kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó ellenőrzési tevékenysége, amennyiben a *gázfogyasztó készülék* üze me a GET 3. § 18. pontja értelmében nem érinti a Kstv. szerint megfogalmazott *égéstermék-elvezető* üzemét, nem terjedhet ki a *gázfogyasztó készülék*, illetve a *felhasználói berendezés* ellenőrzésére. Azok ellenőrzésére a 42/2017. (XII. 11.) NGM rendeletben meghatározott végzettséggel, szakképesítéssel és gyakorlati idővel rendelkező *gázszerelő* jogosult, és nem alkalmazhatók rá az *égéstermék-elvezetőre* vonatkozó jogszabályok előírásai, azokra az MBSZ és kapcsolódó előírásait kell alkalmazni.

2.6. Felhasználói berendezés hatósági felügyelete

A *felhasználói berendezés* a Rendelet értelmében hatósági felügyelet alá tartozik. Tervköteles létesítés esetén az MBSZ elvárja a tervezőtől, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátótól szerezze be a kiviteli tervnek a tervezéssel érintett, a *felhasználói berendezés rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges égéstermék-elvezető* műszaki megoldásának megfelelőségével összefüggő tervfelülvizsgálatáról *szakmai nyilatkozatának [BM rendelet 7. § (4)]* beszerzését.

A tervező egyet nem értése esetére, a véleménykülönbség rendezésére a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó panaszkezelési eljárása nem alkalmas. Szóbeli panaszbejelentéssel ügyfélszolgálaton nem rendezhető. Írásban történő panaszbejelentés esetén az átfutási idő a BM rendelet 14. § (1) bekezdése alapján 30 nap, amely a 14. § (2) bekezdése értelmében a 14. § (1) bekezdés szerinti válaszadási határidő helyszíni vizsgálat vagy valamely hatóság megkeresésének szükségessége esetén egy alkalommal legfeljebb tizenöt nappal meghosszabbítható, vagyis az átfutási idő 45 nap is lehet, míg a földgázelosztó a *felhasználói berendezés* kiviteli tervének tervfelülvizsgálatát 8 munkanapon belül, díjmentesen köteles elvégezni *[GET 89. § (1)]*.

A Rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében a *felhasználói berendezés* és üzemeltetése – figyelemmel a GET 3. § 18. pontjában foglaltakra –, műszaki biztonsági feladatkörében a Hatóság, illetve a Budapest Főváros Kormányhivatala illetékes, de nem nevesített a *kivétel az égéstermék-elvezető*.

2.7. A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény és a gázipari szabályozások összhangjának hiánya a rendszerszemlélet tükrében

Módosítani javasolt a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló törvény 1. § 5. pontját, amely szerint:

„használaton kívüli égéstermék-elvezető: olyan égéstermék-elvezető, amelynek összes nyílását befalazták vagy nem éghető anyaggal tömören, vagy egyéb nem oldható szerelési technológiával (kötéssel) lezárták, valamint a lezárás megfelelőségét a kéményseprő-ipari szerv vagy a kéményseprő-ipari szolgáltató által kiállított dokumentum igazolja”.

Indoklás:

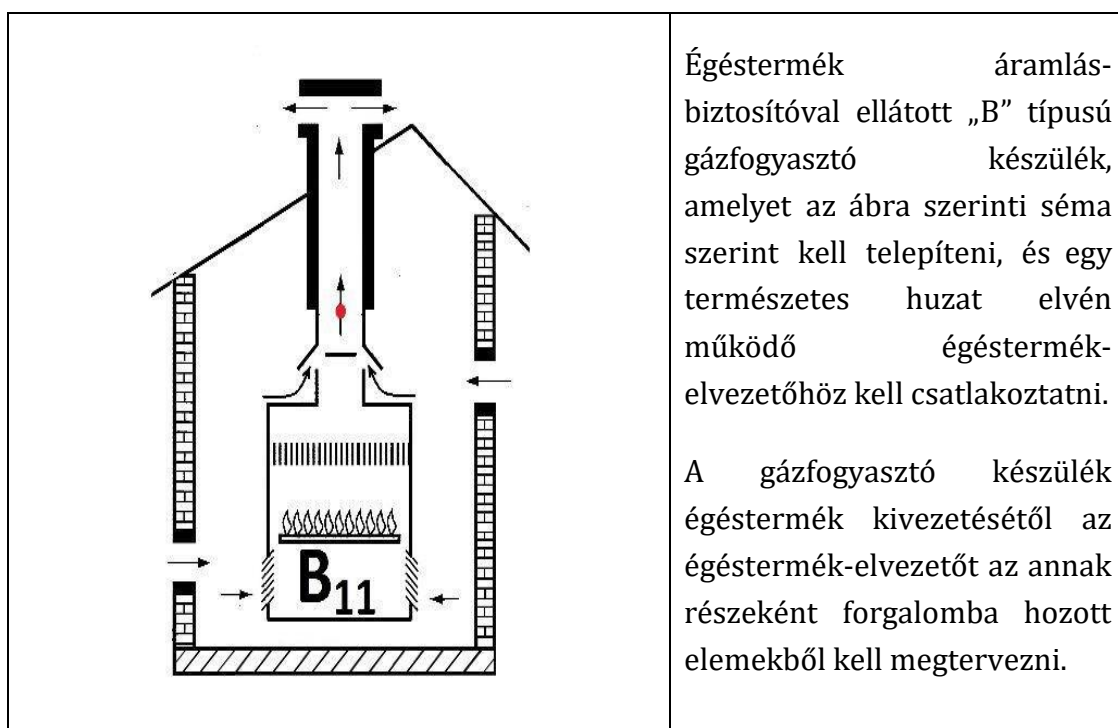
A nyílt égésterű tüzelőberendezéseket, elsősorban a B₁₁ típusú *gázfogyasztó készülékeket* kiszolgáló, nyílt égésterű, gravitációs huzat elvén működő *égéstermék-elvezetők* (pl. épített kémények) esetében a *gázfogyasztó készülék* átlagos kihasználtsága még a legnagyobb hidegben is csak 10 és 20 % között van. Ez az állítás könnyen ellenőrizhető a gázszámlák alapján figyelemmel arra, hogy mennyi is lenne a gázszámla egy hónapban, ha a *gázfogyasztó készülék* a nap 24 órájában, folyamatosan, a névleges gázterhelésén üzemelne.

Könnyű belátni, hogy a szokásos gázszámla többszöröse lenne az eredmény. Ebből következik, hogy a régi „ki” – „be” kapcsolós üzemű *gázfogyasztó készülékek* egy órán belül legfeljebb 6 és 12 perc közötti ideig üzemelnek. A fennmaradó időben az *égéstermék-elvezető* (pl. épített kémény) gravitációs szellőzőjáratként üzemel, mert az áramlásbiztosító nyílásán ilyenkor is akadálymentesen áramlik a helyiséglevegő az *égéstermék-elvezetőbe* (pl. épített kéménybe).

Az *égéstermék-elvezetőnek* használat közben meg kell felelnie a gravitációs szellőzőjáratokkal szemben támasztott követelményeknek is. Súlyos hiba előírni a használaton kívül helyezés feltételeként annak a járatnak a lezárását, amely eddig 10-20%-ban *égéstermék-elvezetőként* (pl. épített kéményként), 80–90%-ban pedig szellőzőjáratként üzemel, mert így valós műszaki indok nélkül a lakás természetes szellőzésébe drasztikus beavatkozás történik. Ezekben a lakásokban az *épített kémény* lezárását követően jelentősen romlik a komfortérzet, ezért az *égéstermék-elvezető* (pl. épített kémény) lezárását nem lenne szabad előzetes épületgépészeti számítások, méretezések nélkül elrendelni. Egyébként az épületszerkezeti járatok funkciójáról minden esetben a tulajdonos dönthet. A tulajdonosnak a tulajdonával kapcsolatos döntési jogát a törvény idézett rendelkezése indokolatlan mértékben korlátozza.

Például ha egy szomszédos járat nélküli épületszerkezeti járatban, amelynek funkciója eddig *égéstermék-elvezető* volt, a tulajdonos úgy dönt, hogy ezt követően *szellőzőjáratként*, vagy más célra fogja használni, akkor a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátónak ezen nincs mit ellenőriznie, mert ebben az esetben nincs olyan biztonsági indok, amely alapot adna a tulajdonos tulajdoni joga feletti rendelkezési jogának korlátozására.

A volt *égéstermék-elvezető* (pl. épített kémény) a tulajdonos döntését követően már nem *égéstermék-elvezető*, hanem egy *épületszerkezeti járat*, amelyet már más célra használnak. A korábban leírtak szerint, ha a B₁₁ típusú *gázfogyasztó készülék* *égéstermék-elvezetőjével* kapcsolatban úgy dönt a tulajdonos, hogy a továbbiakban a járatnak az *égéstermék-elvezető* funkcióját nem, hanem csak az eddig is meglévő lakás szellőztető funkcióját kívánja használni, akkor ebben az esetben sem merül fel olyan biztonsági ok, amely indokolja a tulajdonos tulajdona feletti rendelkezési jogának korlátozását. A járat *szellőzőjáratként* eddig is használatban volt, amikor a *gázfogyasztó készülék* nem üzemelt, ami igazolja a járat szellőzőjáratként való további alkalmasságát.

3. Javaslatok, összefoglalás

A gázipar és a kéményseprő-ipar határterületeit szabályozó jogszabályokban mintegy fél évszázada a gáztörvények hatálya alatt szabályozott és alkalmazott egyes alapvető fogalom meghatározások a kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabályokban nincsenek összhangban egyrészt az uniós jogszabályokkal, másrészt az egyes jogszabályokban alkalmazott fogalom meghatározások rendszerszemlélet (*mint felhasználói berendezés*) hiányában, eltérő értelmezésre adnak lehetőséget.

3.1. Javaslatok

1.) **Javasolt** a gáztörvény hatálya alatt szabályozott *felhasználói berendezés* biztonságos működéséhez, a *gázfogyasztó készülékek* egyetlen, a telepített típusaitól függően esetenként szükséges *égéstermék-elvezető* és *levegő-bevezető*

- a) telepítésére,
- b) rendszeres karbantartására,
- c) javítására, felújítására,
- d) időszakos ellenőrzésére és
- e) felhagyására

vonatkozó *kéményseprő-ipari műszaki-biztonsági szabályzat* jogszabály mellékleteként történő közreadása, figyelemmel a GET, a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény, a Rendelet, a GAR és a CPR előírásaira.

2.) **Javasolt** a kéményseprő-ipari tevékenységet és a gázipari tevékenységet szabályozó jogszabályok határterületeit szabályozó jogszabályok összhangjának megteremtése. Érintett főbb jogszabályok:

- a) 2015. évi CCXI. törvény a kéményseprő-ipari tevékenységről;
- b) 99/2016. (V. 13.) Korm. rendelet a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló törvény végrehajtásáról;
- c) 21/2016. (VI. 9.) BM rendelet a kéményseprő-ipari tevékenység ellátásának szakmai szabályairól;
- d) 2008. évi XL. törvény a földgázellátásról;
- e) 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról;
- f) 11/2013. (III. 21.) NGM rendelet a gáz csatlakozóvezetékekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetékekre vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és az ezekkel összefüggő hatósági feladatokról;

- g) 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről;
 - h) 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről;
 - i) 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről;
 - j) 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet a gázszerelők és gázkészülék-javítók tevékenysége folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről;
- 3.) **Javasolt** a különböző tüzelőanyagokkal üzemelő készülékek - eltérő hatósági illetékességi területeire figyelemmel - egységes fogalomhasználat bevezetése, így
- a) az *(épített) kémény* fogalmának törvényi meghatározása, és mellette
 - b) az *égéstermék-elvezető* fogalom megtartása, értve alatta a CPR rendelet hatálya alá tartozó szerelt, és nem *épített kéményt*, megkülönböztetve a GAD/GAR hatálya alatt a *gázfogyasztó készülék* részeként tanúsított *égéstermék-vezetőktől*.
- 4.) **Javasolt** a telepítés folyamatában érintett személyek szakmagyakorlási tevékenységéhez szükséges
- a) végzettségét,
 - b) szakképesítését és
 - c) gyakorlati időt,
 - d) felelősségét
- jogszabályban meghatározni.
- 5.) **Javasolt**
- a) feltárni és elemezni az ingatlantulajdonosok és a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók közötti viták okait,
 - b) javasolt elvégezni a hatályos jogszabályok visszamenőleges rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését,
 - c) jogszabályban javasolt megtiltani a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók részére az egyes szabványok általuk, a gázipar vonatkozásában történő önkéntes alkalmazásának használatát,

- d) legyen a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók számára nem megfelelés megállapítása esetén konkrét jogszabályra, műszaki-biztonsági szabályzatra történő hivatkozási kötelezettsége,
 - e) élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető esetekre az adott *gázfogyasztó készülék* azonnali kizárásának – a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó személyi felelősségének megtartása mellett -, és az érintett földgázelosztó azonnali értesítésnek kötelezettsége.
- 6.) **Javasolt** minden, a *felhasználói berendezés* illegális kivitelezését, átalakítását, a *gázfogyasztó készülékek* üzembe helyezését arra jogosultsággal nem rendelkező személy által történő tevékenységet végző elrettentő mértékű bírságolása, arra jogosultsággal rendelkező személy jogosultságának végleges visszavonására jogszabályi rendelkezés kiadása, „ismeretlen személy” esetén legyen lehetőség az ingatlantulajdonos bírságolására.
- 7.) **Javasolt** az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) *felhasználói berendezések* létesítésével kapcsolatos szabályozásainak felülvizsgálata (*1. számú melléklet*), azok EU direktívákkal ellentétes szabályozásainak hatályon kívül helyezése, a GET hatálya alá tartozó szabályozást tartalmazó fejezetek törlése és a felhasználók számára rezsi- és jelentős beruházási költségcsökkentést jelentő korszerű tüzelőberendezések beépítését lehetővé tevő szabályozás biztosítására.
- 8.) **Javasolt** az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet 1. melléklete 2. táblázat: rész-szakképesítések felülvizsgálata. 182. sorszám alatt OKJ 31 582 05 *Tüzelőberendezés égéstermék elvezető készítő* szerepel. Önmagában az OKJ-ben nevesített *égéstermék elvezető* fogalom ilyen formában történő használata egyetlen jogszabályi fogalom-meghatározással sincs összhangban, így nem értelmezhető
- a) a CPR hatálya alá tartozó
 - *kémények*,
 - *égéstermék-elvezetők*,
 - *levegő-bevezetők*
 építése, szerelése, illetve
 - b) a GAR hatálya alá tartozó
 - *levegő-vezetők és*
 - *égéstermék-vezetők*
 szerelése vonatkozásában, mint szakképesítés.

9.) **Javasolt** felülvizsgálni a gázszerelők és gázkészülék-javítók tevékenysége folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet 1. melléklete *Az 1. §-ban meghatározott tevékenységekhez előírt képesítés és gyakorlati idő* c. táblázatában a *Végezhető tevékenységek* oszlopban nevesített tevékenységeket.

A rendelet hatálya arra a személyre terjed ki, aki a földgázellátásról szóló törvény és végrehajtási rendelete szerinti *csatlakozóvezetékkel és felhasználói berendezéssel* kapcsolatos, az 1. melléklet szerinti tevékenységet folytat.

A gázszerelők és a gázkészülék-javítók a felhasználói berendezés

- létesítése,
- felhagyása,
- üzembe helyezése,
- karbantartása,
- üzemzavar elhárítása

tevékenységek valamelyikének végzésére a mellékletben meghatározott Végzettség, Szakképesítés és Gyakorlati idő egyidejű teljesülése mellett jogosult, így jogosult a *felhasználói berendezés* rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges tartozékok 8. pontban, a CPR és a GAD/GAR hatálya alatt nevesített tartozékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésére is.

Az OKJ szerinti tüzelőberendezés *égéstermék elvezető készítő* vonatkozásában egyértelmű, hogy

a) nem végezheti a GAR hatálya alá tartozó

- *levegő-vezetők és*
 - *égéstermék-vezetők*
- szerelését, továbbá

b) az OKJ képzési jegyzék alapján nem azonosíthatók be a CPR rendelet hatálya alá tartozó

- *kémények,*
- *égéstermék-elvezetők,*
- *levegő-bevezetők*

vonatkozásában végezhető tevékenységek.

3.2. Összefoglalás

A fentiek alapján a gázipar és a kéményseprő-ipar határterületeit szabályozó jogszabályok teljes körű felülvizsgálata, összhangjának megteremtése mind az iparágak, mind az érintett felhasználói kör vonatkozásában indokoltnak tűnik.

Az egyes tevékenységek hovatartozásának egyértelmű rendezése lényegesen javíthatja

- a műszaki-biztonságot,
- az élet- és vagyonbiztonságot,
- a tevékenységet végzők munkájának megítélését,
- nem utolsósorban a rezsicsökkentésre is kedvező hatással lesz.

4. Hivatkozott jogszabályok, mellékletek

4.1. Hivatkozott jogszabályok

4.1.1. Európai parlamenti és tanácsi rendeletek

1. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/142/EK IRÁNYELVE (2009. november 30.) a gázüzemű berendezésekről;
2. A 2016/426 európai parlamenti és tanácsi rendelet a gáz halmazállapotú tüzelőanyag égetésével üzemelő berendezésekről és a 2009/142/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (2016. március 9.);
3. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 305/2011/EU RENDELETE az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról (2011. március 9.) és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

4.1.2. Törvények (évszám szerinti sorrendben)

1. 1969. évi VII. törvény a gázenergiáról;
2. 1994. évi XLI. törvény a gázszolgáltatásról;
3. 1995. évi XXVIII. törvény a nemzeti szabványosításról;
4. 1995. évi XLII. törvény az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről;
5. 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről;
6. 2003. évi XLII. törvény a földgázellátásról;
7. 2008. évi XL. törvény a földgázellátásról;
8. 2012. évi XC. törvény a kéményseprő - ipari közszolgáltatásról;
9. 2015. évi CCXI. törvény a kéményseprő-ipari tevékenységről.

4.1.3. Korm. rendeletek (évszám szerinti sorrendben)

1. 1/1977. (IV. 6) NIM rendelet a gázenergiáról szóló 1969. évi VII. törvény végrehajtásáról (Az egyetlen olyan jogszabály, amely a törvény végrehajtásáról nem, mint Korm. rendelet rendelkezik.);
2. 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről;
3. 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról;
4. 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről;
5. 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről;

6. 99/2016. (V. 13.) Korm. rendelet a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló törvény végrehajtásáról.

4.1.4. Miniszteri rendeletek (évszám szerinti sorrendben)

1. 22/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet az egyes gázfogyasztó készülékek kialakításáról és megfelelőségének tanúsításáról;
2. 19/2012. (VII. 20.) NGM rendelet A gáz csatlakozóvezetékek és felhasználói berendezések műszaki-biztonsági felülvizsgálatáról;
3. 11/2013. (III. 21.)) NGM rendelet a gáz csatlakozóvezetékekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetékekre vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és az ezekkel összefüggő hatósági feladatokról;
4. 29/2014. (IV. 3.) BM rendelet A gáz csatlakozóvezetékek és felhasználói berendezések műszaki javításával kapcsolatos mulasztások bejelentésének eljárási szabályairól;
5. 21/2016. (VI. 9.) BM rendelet a kéményseprő-ipari tevékenység ellátásának szakmai szabályairól;
6. 6/2017. (V. 5.) NGM rendelet Egyes műszaki biztonsági tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról;
7. 42/2017. (XII. 11.) NGM rendelet a gázszerelők és gázkészülék-javítók tevékenysége folytatásának részletes feltételeiről, az e tevékenységek bejelentésének és nyilvántartásának rendjéről, valamint az e tevékenységekre vonatkozó kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről.

4.2. Melléklet

1. számú melléklet: Égéstermék elvezetése, homlokzati égéstermék kivezetés szabályozása tárgyú levél, címzettje a Miniszterelnökség Stratégiai ügyekért felelős államtitkárság - az eredeti levéllel megegyező tartalmú és elrendezésű szöveggel

Miniszterelnökség

Stratégiai ügyekért felelős államtitkárság

T.

Fülek Zsolt Úr!

Építészeti és építésügyi helyettes államtitkár

1054 Budapest,

Báthory utca 12.

Budapest, 2018. január 05.

Tárgy: Égéstermék elvezetése, homlokzati égéstermék kivezetés szabályozása

Tisztelt Helyettes államtitkár Úr!

Mint Ön előtt is ismert, az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezési kötelezettségeinek előírásáról, valamint forgalomba hozatalának és megfelelőség-értékelésének általános feltételeiről szóló 65/2011. (IV. 15.) Korm. rendelet *(továbbiakban: Rendelet)* az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

A rendelet

- a) a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a helyiségfűtő berendezések és a kombinált fűtőberendezések környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2013. augusztus 2-i 813/2013/EU bizottsági rendelet,
- b) a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a vízmelegítők és a melegvíz-tároló tartályok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2013. augusztus 2-i 814/2013/EU bizottsági rendelet
- c) az energiával kapcsolatos termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról szóló 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a légfűtő eszközök, a hűtőeszközök, a magas hőmérsékletű technológiai hűtők és a ventilátoros konvektorok környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2016. november 30-i 2016/2281/EU bizottsági rendelet

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Szakbizottságunk a 11/2013. (III. 21.) NGM rendelet 14. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Rendelet előírásaira, „Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet” *(továbbiakban: OTÉK)* „Gázvezetékek, gázfogyasztó készülékek” 79. § és „Gáznemű égéstermék homlokzati kivezetési feltételei” 80. § egyes bekezdéseinek módosítását javasolja az alábbiak szerint.

Gázvezetékek, gázfogyasztó készülékek

~~79. § (1) A gázenergia felhasználása az építmény biztonságát, állékonyságát és az egészséget nem veszélyeztetheti. Gázvezetéket, gázfogyasztó készüléket, gázfelhasználó technológiát, valamint ezek tartozékait (gázberendezés) építményben alkalmazni csak a vonatkozó jogszabályok, szabványok és ágazati előírások szerint szabad.~~

79. § (1) A gázenergia felhasználása az építmény biztonságát, állékonyságát és az egészséget nem veszélyeztetheti. Csatlakozóvezetéket, felhasználói berendezést, valamint ezek részegységeit, tartozékait építményben alkalmazni csak a vonatkozó jogszabályok, szabványok és ágazati előírások szerint szabad.

Indoklás:

- a) A 79. § (1) bekezdés rendelkezései nincsenek összhangban a gázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (*továbbiakban: GET*) vonatkozó rendelkezéseivel.
- b) Építményen belül a GET hatálya alá tartozóan csatlakozóvezeték (*fogalom a GET 3. § 4. szerint*) és felhasználói berendezés (*fogalom a GET 3. § 18. szerint*) elhelyezése lehetséges.
- c) Az OTÉK 79. § (1) bekezdésében nevesített *gázvezeték* szóhasználat alapján nem azonosítható, hogy a rendelkezés a GET 3. § 18. pontja alatt definiált *csatlakozóvezetésekre*, vagy a GET 3. § 18. pontjában definiált *felhasználói berendezés* részét képező, és a GET 3. § 21. pontjában nevesített *fogyasztói vezetésekre*, vagy mindkettőre vonatkozik.
- d) A *csatlakozóvezetékek* és a *felhasználói berendezések* tervezése, építése, a csatlakozóvezetékek és a fogyasztói vezeték üzembe helyezése, műszaki-biztonsági ellenőrzése, stb. az 1969. évi VII. törvény és az annak végrehajtására kiadott 1/1977. (IV. 6.) NIM rendelet hatálya lépése óta - jelenleg a GET hatálya alá tartozóan - az NGM illetékességi körébe, hatósági felügyelete alá tartozik (*11/2013. (III.21.) NGM rendelet 3. §*).
- e) A fejezet címében nevesített *gázfogyasztó készülékekre* a 2018. IV. 21. napjáig hatályos, az egyes gázfogyasztó készülékek kialakításáról és megfelelőségének tanúsításáról szóló - 18 éve hatályos - 22/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet (*továbbiakban: IKIM rendelet*) előírásai vonatkoznak, mely rendelet a gázüzemű berendezésekről szóló, 2009. november 30-i 2009/142/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (*GAD*) való megfelelést szolgálja.
- f) Az IKIM rendelet a gáz halmazállapotú tüzelőanyag égetésével üzemelő berendezésekről és a 2009/142/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. március 9-i 2016/426 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet (*GAD*) végrehajtásához szükséges rendelkezéseket tartalmazza. A forgalomba hozandó gázfogyasztó készülékeknek 2018. április 21. napjáig a Gázkészülék irányelvnek (*GAD*), majd ezt követően a Gázkészülék rendelet (*GAR*) előírásainak kell megfelelnie az egyes műszaki biztonsági tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 6/2017. (V. 5.) NGM rendelet értelmében, mely rendelet az IKIM rendeletet 2018. április 21. napjával hatályon kívül helyezi.

79. § (2) Égéstermék-elvezetés nélküli gázkészülék (főző, sütő, vízmelegítő, fűtő stb.) nem alkalmazható

- ~~a) alvás céljára is szolgáló helyiségben,~~
- ~~b) testnevelés, sportolás céljára szolgáló helyiségben,~~
- ~~c) nevelési-oktatási építményekben a 0-18 éves gyermekek, tanulók tartózkodására szolgáló terekben - a taneszköznek minősülő gázkészülékek kivételével -,~~
- ~~d) közvetlen természetes szellőzés nélküli helyiségben.~~
- ~~(3) A gázkészülék működéséhez szükséges légtérbővítés (szellőzőnyílás) a (2) bekezdésben említett helyiségekre nem nyílhat.~~
- ~~(4) Nevelési-oktatási építménynek a 0-18 éves gyermekek, tanulók tartózkodására szolgáló helyiségében, terében gázfogyasztó készülék és kapcsolója, automatikája, csak úgy alkalmazható, ha ahhoz a gyermekek, tanulók nem férhetnek hozzá.~~
- ~~(5) Gázkészülék nem helyezhető el villamos kezelőhelyiségben.~~
- ~~(6) Nyílt lángú gázfogyasztó készüléket a padlószint felett 1,20 m-nél alacsonyabban lévő benyíló, forgó ablakszárny alatt elhelyezni nem szabad.~~
- ~~(7) Gázvezeték nem vezethető villamos kezelőhelyiségben és ennek falában, födémében, padozatában.~~

Gáznemű égéstermék homlokzati kivezetési feltételei

80. § (1) Homlokzati égéstermék-kivezetést létesíteni — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — építmény, építményrész homlokzatán nem lehet.

(2) Homlokzati égéstermék-kivezetési hely létesíthető — ha a kivezetési helytől mért 10,0 m távolságon belül nincs épület — e rendelkezés hatálybalépését megelőzően használatba vett, meglévő

a) földszintes és szabadon, illetve oldalhatáron álló épület homlokzatán,

b) többszintes épület homlokzatán azzal, hogy lakásfűtő (6 kW-nál nagyobb hőteljesítményű) és vízmelegítő (együtt vagy külön) gázfogyasztó készülék homlokzati kivezetésének tengelyétől mért 2,0-2,0 m-es sávban a kivezetés felett a teljes épületmagasságra vonatkozóan a homlokzaton szellőztetésre szolgáló nyílás vagy nyílászáró nincs.

(3) Homlokzati égéstermék-kivezetési hely nem létesíthető

a) a gyalogos és gépkocsival használt átjárókban, aluljárókban, áthajtókban,

b) a légaknában,

c) a légudvarban, a 71. § (5) bekezdésében foglaltak kivételével,

d) a bevilágító aknában,

e) a zárt, át nem szellőző kis alapterületű belső udvarban, verandán, beépített loggián, tornácán, padláson, ki nem szellőző zugokban,

f) a közvetlenül csatlakozó járdaszinttől mért 2,10 m-es magasság alatt.

Indoklás:

Az Nemzetgazdasági Miniszter a GET 133. § (2) bekezdés 3. és 4. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § *h)* pontjában meghatározott feladatkörében eljárva tette közzé a gáz csatlakozóvezetékekre, a felhasználói berendezésekre, a telephelyi vezetékekre vonatkozó műszaki biztonsági előírásokról és az ezekkel összefüggő hatósági feladatokról szóló 11/2013. (III. 21.) NGM rendeletét *(továbbiakban: NGM rendelet)*.

Az OTÉK 79. § (2) és a 80. § (1) – (3) bekezdései a műszaki-biztonsági szabályzat témái, az NGM rendelet 2. mellékletét képező Műszaki Biztonsági Szabályzat *(továbbiakban: MBSZ)* részét képezik és képezték a korábbi verziókban is, mint kellő alaposággal kidolgozott biztonsági szabályok. Szakbizottságunk az OTÉK 79. § (2) és a 80. § (1) – (3) bekezdéseinek törlését javasolja.

A gázfogyasztó készülékekben keletkező égéstermék elvezetése szoros összefüggésben van a készülék GAD hatálya alatt tanúsított, a CEN/TR 1749 égéstermék elvezetés módja szerinti típusaival. Az MBSZ egyértelműen szabályozza a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó érintettségét a *felhasználó berendezés*, ezen belül a gázfogyasztó készülék telepítésének folyamatában.

Szükséges hangsúlyozni, hogy *gázfogyasztó készülék* alatt az EK típusvizsgálati tanúsítványa szerint behatárolt készüléket kell érteni. A *felhasználói berendezés* fogalom meghatározásán belül egyértelmű az *égéstermék-elvezető* és az *égéstermék-vezető* (utóbbi, mint a gázfogyasztó készülék égéstermék vezető tereit határoló, a gázfogyasztó készülék részeként tanúsított részegység) megkülönböztetés:

GET 3. § 18. *Felhasználói berendezés*: a fogyasztói vezeték, a *gázfogyasztó készülék* (az EK típusvizsgálati tanúsítványa szerint behatárolt készülék) és a gázfelhasználó technológiák, valamint az *azok rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges - ha szükséges - tartozékok* (pl. kémény, mint égéstermék-elvezető) összessége.

A gázipar és a kéményseprő-ipar határterületét érintően kialakult egy nemkívánatos szakmai gyakorlat, mely szerint a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók alapvető gázipari szakmai ismeretek hiányában nem különböztetik meg az Építési termék rendelet (CPR)

hatálya alá tartozó, és a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvényben fogalomként meghatározott *égéstermék-elvezetőt* az IKIM rendelet (*GAD*) hatálya alatt a gázfogyasztó készülék részeként, részegységeként tanúsított, égéstermék elvezető tartozékától (*megkülönböztetésül: égéstermék-vezető*). Jogszabályi rendelkezés hiányában amennyiben a gázfogyasztó készülék üzeme nem érinti az építmény részét képező *égéstermék-elvezető (kémény)* üzemét, a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátók az MBSZ vonatkozásában jogszabályi felhatalmazás hiányában nem illetékesek, mert a gázfogyasztó készülékek elhelyezésére vonatkozó szabályozás a GET hatálya alá tartozó szakterület.

Az EU gyakorlatából átvett jogszabályok, szabványok hazai jogrendbe történő átültetésekor vélhetően fordítási hibából valamennyi, a kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabályban, szabványban az angol „chimney” (*magyar fordításban „kémény”*) szót *égéstermék-elvezető* fogalomként vezették be, ez által összemosva a gázfogyasztó készülék égéstermékét elvezető, annak részeként, részegységeként [*IKIM rendelet 2. § b)*] tanúsított *égéstermék-vezető* fogalommal.

Az NGM rendelet 12. § (2) bekezdése összhangban van a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény rendelkezéseivel, melynek 6. § (2) bekezdése értelmében műszaki tartalmú jogszabály hivatkozhat olyan nemzeti szabványra, amelynek alkalmazását úgy kell tekinteni, hogy az adott jogszabály vonatkozó követelményei is teljesülnek. Ezt a lehetőséget az OTÉK – mint Korm. rendelet - a tervezőtől nem vonhatja el, jogszabályi hivatkozás hiányában a szabvány önkéntes alkalmazása a tervezőt illeti.

Az NGM rendelet 12. § (2) értelmében a Műszaki Biztonsági Szabályzatban foglalt egyes műszaki előírásoktól, a hivatkozott szabványoktól a tervező eltérhet, ha az MBSZ 3.1.2. pontja alapján igazolja a Hatóság előtt, hogy az MBSZ előírásai szerint elérhető műszaki biztonsági szintet más módon is biztosítani tudja. Az egyenértékű műszaki megoldás tervező által történő igazolása megfelelőségének elfogadására a Hatóság illetékes.

Az MBSZ az égéstermék elvezetésére adhat és ad, de az *égéstermék-elvezetőre* jogszabályi felhatalmazás hiányában nem tartalmazhat előírást. Eltérően a BM rendelet előírásaitól, az MBSZ egzakt módon javasolja a tervező részére a gázfogyasztó készülék tanúsított típusaihoz rendelt, a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó érintettsége esetén a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó szakmai nyilatkozatának beszerzését.

A BM rendelet hiányossága, hogy annak 4. *Az égéstermék-elvezetővel kapcsolatos műszaki, szakmai követelmények* c. fejezete műszaki, szakmai követelményeket nem tartalmaz. Nem ismert a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó számára jogszabályban, vagy annak mellékleteként közzétett *kéményseprő-ipari műszaki-biztonsági szabályzat*. A tervező részére térítés ellenében adott szakmai nyilatkozatot szakmunkás, kéményseprőmester ad, aki ellentétben a tervezőtől, tervezői jogosultsággal nem rendelkezik, a tervező véleménykülönbsége esetére (*„módosítva megfelel” vagy „nem felel meg” minősítés esetekre*) nem biztosított a jogorvoslat lehetősége sem.

Hibás a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó minden olyan – és nem kevés lakossági fogyasztó felháborodását is kiváltó - gyakorlata, amikor szakmai nyilatkozataiban nem megfelelőség esetén az *MSZ 845 Égéstermék-elvezető berendezések tervezése, kivitelezése és ellenőrzése* c. szabványra, vagy *nem a létesítéskor hatályos szabályokra* hivatkozik. Az MSZ 845 szabványt egyetlen, a kéményseprő-ipari tevékenységet szabályozó jogszabály nem hivatkozza meg. A szabvány alkalmazásának önkéntessége az 1995. évi XXVIII. törvény 6. § (1) bekezdése rendelkezése a tervezőre, és nem a szakmai nyilatkozat kiadójára vonatkozik.

Javaslatunk szerint az égéstermék minden lehetséges esetben a tető felett, a szabadba kell kivezetni, de a meglévő épületeknél számos olyan esettel találkozunk, ahol az OTÉK kategorikus, indokolatlan, számításokkal és mérésekkel nem alátámasztott tiltása következtében a teljes beruházás összköltségéhez viszonyítva aránytalanul magas többletterhek miatt a beruházás meghiúsul.

A forgalomba hozott gázfogyasztó készülékek tanúsított típusai megfelelnek valamennyi, a témához kapcsolódó hazai jogszabályi elvárásnak (*1. melléklet GAD Alapvető*

követelmények), ezért a kibocsátott égéstermékek a korábban alkalmazott konstrukciókhoz képest olyan kevés egészségre káros összetevőt (*nitrogénoxidok, széndioxid*) tartalmaznak, ami az MBSZ szerint megengedett homlokzati kivezetés esetén, mérésekkel igazoltan, még a nem fokozott légzárású nyílászárók esetében sem veszélyezteti a környező helyiségekben tartózkodók egészségét. (Az MBSZ-ben előírt kivezetési távolságok egyébként egybeesnek az MSZ EN 15287-2 európai szabványban szereplő távolságokkal.)

Tisztelt Helyettes államtitkár Úr!

Tájékoztatom, hogy szakbizottságunk – *kiemelt figyelemmel a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gépészmérnöki Kar, Épületgépészeti és Gépészeti Eljárástechnika Tanszék és a PTE Műszaki és Informatikai Kar Gépészmérnöki Tanszék szakértőinek véleményeire is* – a Műszaki Biztonsági Szabályzat revíziója alkalmával döntéseit konszenzussal hozza.

Tisztelettel kérem, hogy a Szakbizottság OTÉK módosítására vonatkozó, a felhasználók érdekeit is messzemenően figyelembe vevő, számításokon, méréseken és több évtizedes európai bevált gyakorlattal is igazolt jobbító szándékú módosító javaslatait szíveskedjenek befogadni.

Kérem továbbá, hogy az MBSZ revíziója során az égéstermék elvezetéssel, kiemelten a BM és az NGM határterületeinek szabályozási ellentmondásaival érintett és fellelt szabályozások hiányosságaival és ellentmondásaival kapcsolatos személyes tájékoztatás és konzultáció lehetőségét a továbblépés érdekében szíveskedjen biztosítani.

Tisztelettel,

Blazsovszky László s. k.
Szakbizottság elnöke

Melléklet: 1 db, címe: AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/142/EK IRÁNYELVE (2009. november 30.) a gázüzemű berendezésekről (kodifikált változat) (EGT - vonatkozású szöveg) I. MELLÉKLET ALAPVETŐKÖVETELMÉNYEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/142/EK IRÁNYELVE

(2009. november 30.)

a gázüzemű berendezésekről

(kodifikált változat)

(EGT - vonatkozású szöveg)

I. MELLÉKLET

ALAPVETŐ KÖVETELMÉNYEK

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉS

A kötelezettségeket, amelyek a melléklet berendezésekre vonatkozó alapvető követelményeiből erednek, a részegységekre is alkalmazni kell megfelelő kockázatok fennállása esetén.

1. ÁLTALÁNOS FELTÉTELEK

1.1. A berendezéseket úgy kell tervezni és gyártani, hogy **biztonságosan működjenek** és az 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott rendeltetésszerű használat során **ne veszélyeztessék a személyeket, a háziállatokat és a vagyontárgyakat**.

1.2. Forgalomba hozatalakor valamennyi berendezést:

- el kell látni az üzembe helyezőknek szóló műszaki utasításokkal,
- el kell látni a felhasználónak szóló használati és karbantartási utasításokkal, továbbá
- valamennyi berendezésen szerepelnie kell a megfelelő figyelmeztető utasításnak, és ennek a csomagoláson is meg kell jelennie.

Az utasításokat és a figyelmeztetést a rendeltetési hely tagállamának hivatalos nyelvén, illetve nyelvein kell elkészíteni.

1.2.1. Az üzembe helyezőknek szóló műszaki utasításnak tartalmaznia kell a felszerelésre, az üzembe helyezésre, szabályozásra és a karbantartásra vonatkozó **valamennyi olyan utasítást, amelyek lehetővé teszik, hogy ezek a műveletek pontosan kivitelezhetőek legyenek, és a berendezés biztonságosan használható legyen**. Az utasításnak tartalmaznia kell különösen:

- a használt gáz típusát,
- a használt gáz csatlakozási nyomását,
- a szükséges légellátást,
 - az égési levegő ellátásához,
 - annak elkerülése érdekében, hogy azokban a berendezésekben, amelyeket nem szereltek fel a 3.2.3. pontban említett eszközzel, el nem égett gázt tartalmazó veszélyes keverék alakuljon ki,
- az égéstermékek eltávolításának feltételeit,
- a légbefúvásos gázégőknek és a hozzájuk tartozó hőcserélőknek jellemzőit, és összeszerelésük azon követelményeit, amelyek szükségesek ahhoz, hogy biztosítsák a késztermékre vonatkozó alapvető követelmények teljesítését, továbbá, amennyiben lehetséges, a gyártó által javasolt kombinációk felsorolását.

1.2.2. A felhasználónak szóló használati és karbantartási utasításnak a biztonságos használathoz szükséges valamennyi információt tartalmaznia kell, és különösen fel kell hívnia a felhasználó figyelmét a használati lehetőségek korlátaira.

1.2.3. A berendezésen és a csomagolásán lévő figyelmeztetésnek világosan **meg kell határoznia a gáz típusát, a gáz csatlakozási nyomását és a használati lehetőségek korlátaait, különösen azt, amely szerint a berendezés csak olyan területen szerelhető fel, ahol a légellátás megfelelő**.

- 1.3. Egy berendezés részének szánt részegységeket úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy a felszerelési előírásnak megfelelően történő beépítés esetén szándékolt céljukat pontosan betöltsék.

A szóban forgó részegységekhez mellékelni kell az üzembe helyezésére, a beállításra, a működésre és a kezelésre vonatkozó használati utasítással.

2. ANYAGOK

- 2.1. Az anyagoknak meg kell felelniük a szándékolt céljuknak, és **ellen kell állniuk azoknak a mechanikai, kémiai és hőmérsékleti feltételeknek, amelyeknek előre láthatólag ki lesznek téve.**
- 2.2. Az anyagoknak a biztonság szempontjából fontos tulajdonságait garantálnia kell a berendezés gyártójának vagy szállítójának.

3. TERVEZÉS ÉS GYÁRTÁS

3.1. Általános

- 3.1.1. A berendezéseket úgy kell elkészíteni, hogy **rendeltetésszerű használatuk során ne fordulhasson elő semmiféle, a biztonságukat hátrányosan befolyásoló instabilitás, alakváltozás, törés vagy elhasználódás.**

- 3.1.2. Az üzembe helyezéskor és/vagy üzem közben fellépő **kondenzációnak nem szabad befolyásolnia a berendezések biztonságát.**

- 3.1.3. A berendezéseket úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy **a lehető legkisebbre csökkentsék a robbanás kockázatát külső eredetű tűz esetében.**

- 3.1.4. A berendezéseket úgy kell kialakítani, hogy **víz és nem az égést biztosító levegő behatolása a gázvezetékbe ne forduljon elő.**

- 3.1.5. A segédenergia-ellátás szokásos ingadozása esetén a berendezéseknek továbbra is biztonságosan kell működniük.

- 3.1.6. A segédenergia-ellátás rendellenes ingadozása, hiánya vagy betáplálása nem vezethet a biztonságot veszélyeztető helyzethez.

- 3.1.7. A berendezéseket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy **elkerülhetők legyenek az elektromos eredetű balesetek.** A 2006/95/EK (1) európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazási területein az elektromos kockázatokra vonatkozó biztonsági célok teljesítésének betartása egyenértékű a követelménynek a megvalósításával.

- 3.1.8. A berendezés valamennyi nyomás alatt álló részének **ellen kell állnia annak a mechanikai és hőmérsékleti terhelésnek, amelynek ki van téve, anélkül hogy a biztonságot veszélyeztető alakváltozás következne be.**

- 3.1.9. A berendezéseket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy **a biztonsági, ellenőrző vagy szabályozó szerkezetek meghibásodása ne vezessen a biztonságot veszélyeztető helyzethez.**

- 3.1.10. Amennyiben egy berendezést biztonsági és ellenőrző szerkezetekkel láttak el, az ellenőrző szerkezet működése nem befolyásolhatja hátrányosan a biztonsági szerkezet működését.

- 3.1.11. A berendezések minden olyan részét, amelyet a gyártás során állítanak vagy szabályoznak be, és amelyhez a felhasználónak vagy az üzembe helyezőnek nem kell hozzányúlania, megfelelő védelemmel kell ellátni.

- 3.1.12. A kapcsoló és egyéb ellenőrző, valamint beállító szerkezeteket egyértelműen meg kell jelölni, és megfelelő utasításokkal kell ellátni a kezelésükkel kapcsolatos hibák megelőzése érdekében. Ezeket úgy kell tervezni, hogy megakadályozható legyen a kezelési hibák előfordulása.

3.2. Az el nem égett gázok kiáramlása

- 3.2.1. **A berendezéseket úgy kell kialakítani, hogy a gázszivárgás mértéke ne okozzon veszélyhelyzetet.**

3.2.2. A berendezéseket úgy kell kialakítani, hogy a gázkiáramlás a gyújtáskor és az újragyújtáskor, valamint a lángkioltás után annyira korlátozva legyen, hogy a berendezésben ne halmozódhasson föl veszélyes mértékben az el nem égett gáz.

3.2.3. Azokat a berendezéseket, amelyeket zárt helyiségekben történő használatra szánnak, el kell látni olyan különleges szerkezetekkel, amelyek megakadályozzák az el nem égett gáz veszélyes felhalmozódását az ilyen helyiségekben.

Azokat a berendezéseket, amelyeket nem láttak el ilyen szerkezetekkel, csak olyan helyiségekben lehet használni, ahol a megfelelő szellőzés megakadályozza az el nem égett gáz veszélyes felhalmozódását.

A tagállamok az ilyen berendezések üzembe helyezéséhez megfelelő szellőzési feltételeket határozhatnak meg területükön, szem előtt tartva jellemző sajátosságait.

A nagyüzemi konyhai berendezéseket és a mérgező összetevőket tartalmazó gázzal működő berendezéseket el kell látni a fenti szerkezettel.

3.3. Gyújtás

A berendezéseket úgy kell gyártani, hogy a rendeltetésszerű használat során: — a gyújtás és az újragyújtás zavartalan, — a keresztgyújtás biztosított legyen.

3.4. Égés

3.4.1. A berendezéseket úgy kell elkészíteni, hogy a rendeltetésszerű használat során a láng stabilitása biztosított legyen, és az égéstermékek ne tartalmazzák az egészségre káros anyagok elfogadhatatlan koncentrációját.

3.4.2. A berendezéseket úgy kell elkészíteni, hogy a rendeltetésszerű használat során ne szabaduljon fel véletlenül égéstermék.

3.4.3. Az égéstermék-elvezetővel felszerelt berendezéseket úgy kell gyártani, hogy nem megfelelő huzathatás esetén az adott helyiségbe ne szabaduljon ki veszélyes mennyiségű égéstermék.

3.4.4. Elvezetőhöz nem csatlakoztatott, független háztartási fűtőkészülékek, és átfolyósos üzemű vízmelegítő berendezések nem okozhatnak olyan szén-monoxid-koncentrációt az adott helyiségben, amely a hatás előrelátható időtartamát figyelembe véve veszélyeztetné az annak kitett személyek egészségét.

3.5. Az energia ésszerű használata

A berendezéseket úgy kell gyártani, hogy biztosítsák az energia ésszerű használatát, a technika mindenkori állásának megfelelően és a biztonság szempontjait figyelembe véve.

3.6. Hőmérsékletek

3.6.1. A berendezéseknek azok a részei, amelyeket a talajhoz vagy más felületekhez közel szándékoznak elhelyezni, nem érhetnek el olyan hőmérsékletet, amely veszélyt jelent a környezetre.

3.6.2. A berendezések kezelőgombjainak és fogantyúinak felületi hőmérséklete nem jelenthet veszélyt a felhasználóra.

3.6.3. A háztartási berendezések külső részeinek felületi hőmérséklete, a hőátadással kapcsolatos részek felületének kivételével, üzemelés során nem jelenthet veszélyt a felhasználóra, és különösen a gyerekekre, figyelembe véve a megfelelő reakcióidőt is.

3.7. Élelmiszer és víz

A vonatkozó közösségi szabályok sérelme nélkül, azok a berendezés gyártásakor felhasznált anyagok és összetevők, amelyek élelmiszerrel és vízzel kerülnek érintkezésbe, nem ronthatják ezek minőségét.

A sorozat keretében eddig megjelent kiadványok

2017.

-
1.	NÉMETH András, MILÁVECZ Richárd	Iparban használatos vízminőségek
2.	DR. SZILÁGYI Zsombor, DR. SZUNYOG István	Mérések a gáziparban
3.	DR. BARNA Lajos, EÖRDÖGHNÉ DR. MIKLÓS Mária, DR. SZÁNTHÓ Zoltán, DR. BALLA József	A biztonságos ívóvízellátás megteremtésének tervezési eszközei
4.	BORBÁS Lajos Dr.	Felépítés elvű (additív) gyártástechnológiák a gépészetben
5.	BERENCSI Miklós, BEREZKY Ákos, HORVÁTH László, KOVÁCS Gergely, MIHÁLFFY Krisztina	Kerékpárosbarát közlekedéstervezés
6.	TÜDŐS Tibor, DR. VARJÚ György, DR. PETRI Kornél, GÁBOR András	A csillagpontkezelés legújabb külföldi és hazai eredményei (Útmutató és tervezési segédlet)
7.	DR. GARBAI László, DR. JASPER Andor, VÁRADI András	Fűtési és használati melegvíz-igények kockázati elvű méretezése példákkal
8.	KÁDI Ottó, DOHÁNY Máté, JÓZSA Bálint, LÁSZLÓ Csaba Tibor, JAKKEL Ottó	A közúti vasutak (villamos) tervezésével kapcsolatos kézikönyv